

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

Motivace účasti na cestovním ruchu – Studentské mobility
Bakalářská práce

Autor: Dagmar Krupičková
Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: Ing. Veronika Židová, Ph.D.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 30. 4. 2021

Dagmar Krupičková

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Veronice Židové, Ph.D. za vedení této bakalářské práce. Za cenné rady, připomínky a trpělivost, kterými přispěla k vypracování této práce. Dále děkuji Kateřině Prokopové za pomoc s formátováním a korekturou práce. A v neposlední řadě bych chtěla poděkovat svým rodičům, kteří mi studium umožnili a vždy mě podporovali.

Anotace

Předkládaná bakalářská práce se zaměřuje na zkoumání motivace studentů vysokých škol pro účast na programu Erasmus+. Zároveň zkoumá přínosy a vliv programu na životy účastníků. Práce se dále zabývá důvody k neúčasti dalších studentů na programu a zjišťuje zda existují způsoby, jak je k výjezdu motivovat. Pro potřeby výzkumu byla zvolena metoda dotazníkového šetření. Dotazník vyplňovali studenti a absolventi českých vysokých škol. Jejich odpovědi byly následně analyzovány a vyhodnoceny.

Klíčová slova: Erasmus+, motivace, studentské mobility

Title: Travel motivation – student mobility

Annotation

This bachelor thesis focuses on examining the motivations of university students to participate in the Erasmus+ program. At the same time, it explores the benefits and impact of the program on participants' lives. The thesis further examines the reasons for the non-participation of other students in the program, and whether there is a way to motivate them to participate. For the needs of the research, the method of questionnaire survey was chosen. The questionnaire was filled in by students of Czech universities. Their responses were then analyzed and evaluated.

Keywords: Erasmus+, motivation, student mobility

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Cíl práce a metodika zpracování	3
2.1	Cíl práce.....	3
2.2	Výzkumné otázky	3
2.3	Metodika zpracování.....	3
3	Teoretická východiska	5
3.1	Motivace v cestovním ruchu	5
3.2	Turistické motivační teorie	6
3.2.1	Maslowova pyramida potřeb	6
3.2.2	Travel Career Ladder a Travel Career Patterns.....	8
3.2.3	Push and pull	9
3.2.4	Shrnutí teorií	9
3.3	Mladí lidé v cestovním ruchu.....	10
3.3.1	Motivace mladých lidí k cestování	11
3.4	Studentské mobility	13
3.4.1	Možnosti vycestování do zahraničí pro studenty	13
3.4.2	Program Erasmus+	14
3.5	Účast UHK na mezinárodních vzdělávacích programech	19
3.5.1	Nabídka mobility na UHK	20
3.5.2	Mezinárodní mobilita na FIM.....	22
4	Praktická část.....	24
4.1	Erasmus+	24
4.1.1	Podmínky výjezdu	24
4.1.2	Finance.....	25
4.1.3	Výběr destinace a školy	25

4.1.4	Co je potřeba zařídit před odjezdem.....	26
4.1.5	Průběh pobytu	27
4.1.6	Co je potřeba zařídit po návratu	29
4.1.7	Post-Erasmus syndrom/deprese.....	29
4.2	The Erasmus impact study 2014.....	29
4.3	Vlastní zkušenost autorky.....	31
4.4	Výzkum.....	33
4.4.1	Struktura dotazníku.....	33
4.5	Výsledky dotazníkového šetření	35
4.5.1	Úvodní část dotazníku	35
4.5.2	Skupina A – Respondenti, kteří se nezúčastnili programu Erasmus+ 37	
4.5.3	Skupina B – Respondenti, kteří se zúčastnili programu Erasmus+	42
5	Shrnutí výsledků.....	53
6	Závěry a doporučení	57
7	Seznam zdrojů	60
8	Přílohy	63
8.1	Seznam obrázků.....	63
8.2	Seznam grafů.....	63
8.3	Kompletní dotazník.....	1

1 Úvod

Téma předkládané bakalářské práce bylo zvoleno na základě osobní zkušenosti autorky s účastí na programu Erasmus+. Jelikož považuje možnost vysokoškolských studentů vycestovat v rámci mezinárodních mobilit za velmi přínosnou jak ve směru osobního rozvoje, tak ve směru akademickém a profesionálním, chtěla se ve své závěrečné práci věnovat právě tomuto tématu.

Na otázku, proč lidé cestují, je těžké podat jednoznačnou odpověď. Cestovní motivací se zabývají výzkumníci již dlouhá léta – existuje celá řada teorií popisujících motivační faktory. Přestože jsou tyto teorie užitečným základem pro pochopení chování, potřeb a tužeb lidí, je nutné vždy brát ohled na jedinečnost každého člověka. Každý jedinec má své hodnoty, potřeby a priority nastavené jinak, a proto jsou i jeho cestovní motivace různé. Proto existuje nespočet segmentů cestovního ruchu a typů cestovatelů. S rychlým vývojem společnosti, technologií a dopravy se neustále rozvíjí a mění cestovní ruch, se kterým se zároveň mění i motivace cestovatelů – proto je důležité vývoj neustále sledovat.

Hlavním cílem práce je zjistit, co motivuje studenty českých vysokých škol k účasti na programu Erasmus+, v jakých směrech je obohatil a jak byli s celkovým zážitkem spokojeni. Stejně tak důležité je zjistit, proč se někteří studenti programu Erasmus+ nebo obdobných programů zúčastnit nechtějí a zda existují způsoby, jak je k výjezdu motivovat. Výzkumů na podobné téma již vzniklo mnoho, ale přímo v České republice jich není dostatek. Zároveň je důležité podobné výzkumy opakovat a sledovat vývoj a změny.

Každý rok z České republiky vyjíždí na Erasmus+ okolo 8 tisíc studentů, ale v posledních letech se projevuje mírný pokles. V počtu vysílaných studentů se mezi evropskými zeměmi řadí Česká republika na 10. příčku. Stále ale zůstává velký počet studentů, kteří se programu nezúčastní, přestože většina univerzit tuto možnost nabízí. Nepříznivě počty vyjíždějících studentů poznamenala i pandemie nemoci Covid-19, která značně omezila veškeré aktivity.

Teoretická část bakalářské práce obsahuje celkově 5 kapitol. Pozornost bude nejprve zaměřena na motivaci v cestovním ruchu a s ní související turistické motivační teorie. Práce představí Maslowovu pyramidu potřeb, Travel Career

Ladder a Travel Career Patterns, Push a pull a nakonec shrne všechny teorie. Následovat bude téma mladých lidí v cestovních ruchu a jejich motivace k cestování. Práce se dále bude zabývat studentskými mobilitami, konkrétněji možností vycestování do zahraničí a programem Erasmus+, který je stěžejní pro celou bakalářskou práci. Poslední kapitola nabídne bližší pohled na mobility na Univerzitě Hradec Králové (UHK) a konkrétněji poté na Fakultě informatiky a managementu (FIM).

Praktická část bakalářské práce využije informace načerpané v teoretické části a následně je aplikuje. Pozornost se nejprve zaměří na program Erasmus+ – práce zde nabídne pohled na celý proces programu a povinnosti, které jsou potřeba zařídit jak před odjezdem, tak při návratu. Následovat bude představení The Erasmus Impact Study 2014, která poskytuje klíčové informace k danému tématu a zároveň bude sloužit jako předloha k sestavení určitých částí dotazníku. Následně pak mohou být výsledky obou výzkumů porovnány. V neposlední řadě se praktická část zaměří na vlastní zkušenost autorky.

Další část bakalářské práce se bude věnovat samotnému výzkumu v podobě dotazníkového šetření, kterého se zúčastnili studenti českých vysokých škol. Bude objasněna struktura dotazníku – zmíněny budou přínosy studijního pobytu či praxe v zahraničí, a především bude představeno rozdělení studentů na ty, kteří se zúčastnili programu Erasmus+ a ty, kteří ne. Následně bude popsán již samotný dotazník společně s jeho analýzou.

V neposlední řadě bakalářská práce nabídne shrnutí výsledků, kde budou zmíněny ty nejpodstatnější poznatky z dotazníkového šetření. Opět se pozornost rozdělí mezi zúčastněné a nezúčastněné programu Erasmus+. K dispozici budou také vlastní komentáře respondentů pro dokreslení situace. Na základě zjištěných informací budou nastíněna doporučení týkající se motivace studentů pro účast na studentských mobilitách.

2 Cíl práce a metodika zpracování

2.1 Cíl práce

Bakalářská práce má několik cílů. Hlavním cílem práce a výzkumu je zjistit, jaké jsou hlavní motivace účasti na mezinárodních mobilitách u studentů českých vysokých škol. Práce se zaměřuje především na program Erasmus+. Cílem je zjistit celkový zájem studentů o program Erasmus+, popřípadě jaké jsou důvody k jejich neúčasti na mobilitě. Dalším cílem je zjistit, jak účast na programu ovlivnila život studentů a jaké má přínosy.

2.2 Výzkumné otázky

Na základě stanovených cílů a prostudovaných odborných materiálů byly stanoveny výzkumné otázky:

Absolventi programu Erasmus+

- Jaké jsou motivace studentů k účasti na programu Erasmus+?
- Jaké mají obavy před účastí na programu?
- S jakými problémy se setkali v průběhu pobytu?
- Co považují studenti za největší přínosy programu?
- Jak hodnotí svůj zážitek?

Studenti, kteří se programu nezúčastnili

- Jaké jsou důvody k neúčasti studentů na programu Erasmus+?
- Co by je mohlo k účasti motivovat?

2.3 Metodika zpracování

Teoretická část práce je zpracována převážně formou literární rešerše. Hlavními zdroji byla odborná literatura, odborné studie a internetové weby institucí. Teoretická část se věnuje teoretickému základu daného tématu. Představeny jsou základní motivační teorie, cestování mladých lidí a druhy mobilit, které mohou k cestování zvolit. Dále se práce věnuje programu Erasmus+ i účasti UHK na mezinárodních mobilitách.

Praktická část práce podrobněji představuje proces, kterým procházejí studenti, kteří se účastní programu Erasmus+. Krátce je představena The Erasmus Impact Study 2014, která je v daném tématu přínosnou publikací a slouží jako inspirace pro výzkumnou část práce. Hlavním bodem praktické části je samotný výzkum. Pro potřeby bakalářské práce byl proveden kvantitativní výzkum, zvolenou metodou sběru dat byl dotazník, který byl vytvořen na základě výzkumných otázek. Následně byl rozeslán mezi cílovou skupinu respondentů, tedy mezi studenty a absolventy českých vysokých škol. Dotazník byl rozeslán mezi studenty pomocí sociálních sítí a umístěn na studentské skupiny na sociální síti Facebook. Šetření probíhalo od 19. 2. 2021 do 15. 3. 2021 a celkem se ho zúčastnilo 162 respondentů. Praktická část dále zahrnuje shrnutí a analýzu výsledků šetření.

3 Teoretická východiska

Teoretická část práce se věnuje představení základních pojmů souvisejících s tématem práce. Zprvu se práce soustředí motivaci v cestovním ruchu a základním motivačním teoriím. Následuje shrnutí nabídky studentských mobilit a možnosti cestování pro mladé lidi. Dále se práce věnuje především programu Erasmus+ a zapojení UHK v oblasti studentských mobilit.

3.1 Motivace v cestovním ruchu

„Travel is not a rational activity. It makes no sense to squeeze yourself into an alleged seat only to be hurled at frightening speed to a distant place where you don't speak the language or know the customs. All at great expense. If we stopped to do the cost-benefit analysis, we'd never go anywhere. Yet we do. That's one reason why I'm bullish on travel's future. In fact, I'd argue travel is an essential industry, an essential activity. It's not essential the way hospitals and grocery stores are essential. Travel is essential the way books and hugs are essential. Food for the soul.“ Eric Weiner (2020)

Motivace je velice obsáhlý a složitý pojem, pro který existuje hned několik interpretací. Nakonečný (1996) popisuje motivaci jako proces iniciovaný výchozím motivačním stavem (potřebou), v jehož obsahu se odráží nějaký deficit ve fyzickém či sociálním bytí jedince. Tento proces směřuje k odstranění tohoto deficitu – to je prožíváno jako určitý druh uspokojení. Smyslem chování je pak udržování tohoto stavu. Chování je možné chápat jako nástroj, který zprostředkovává vztah mezi potřebou a jejím uspokojením. Samotný motiv pak vyjadřuje obsah tohoto uspokojení.

Dle Zelenky a Páskové (2012) je motivace kombinací vnitřních podnětů i vnější stimulace vedoucí k realizaci nebo alespoň snaze po realizaci určité osobní aktivity. Strnadová (2009) definuje motivaci jako proces usměrňování, udržování a energizace chování. Dále uvádí, že motivace je nejčastěji chápána jako intrapsychický proces zvýšení nebo poklesu aktivity, mobilizace sil a energizace organismu.

Motivace je důležitým prvkem v lidském životě a nezanedbatelnou roli hraje právě i v oblasti cestování a cestovního ruchu. Není jednoduché odpovědět na otázku, proč lidé cestují, existuje mnoho faktorů, které je potřeba vzít v úvahu. Dle autorů Štýrského a Šípka (2011) existuje celá řada důvodů k cestování podle individuálních podmínek a situace konkrétního člověka i podle jeho sociálního a kulturního prostředí. Zároveň uvádí, že zkoumání motivace (například za využití anket) je komplikované, a ne vždy přinese zcela pravdivý obrázek. Výsledky zkoumání mohou být zkreslené, protože si lidé nemusí vždy uvědomovat své motivy a potřeby, vnímají je sami v sobě zkresleně nebo je ani nechtějí sdílet.

Nicméně zkoumání motivace je i přes možné nepřesnosti velmi důležitým krokem k lepšímu pochopení potřeb cestovatelů. Taková zkoumání jsou zajímavá nejen pro oblast vědy, ale i pro mnoho organizací zapojených do cestovního ruchu. Z výzkumu mohou těžit například cestovní kanceláře, které na základě zjišťování potřeb a přání zákazníků mohou sestavovat itineráře zájezdů, které zaujmou.

Yousaf, Amin, Santos (2018) uvádí, že když v minulosti došlo k expanzi odvětví cestovního ruchu, podniky potřebovaly identifikovat faktory, které by mohly mít významný dopad na motivaci lidí k cestování. Je tedy logické, že jakmile poskytovatelé služeb porozumějí motivačním silám v chování turistů, pomůže jim to v rozšiřování jejich nabídky tak, aby byla co nejpřitažlivější.

3.2 Turistické motivační teorie

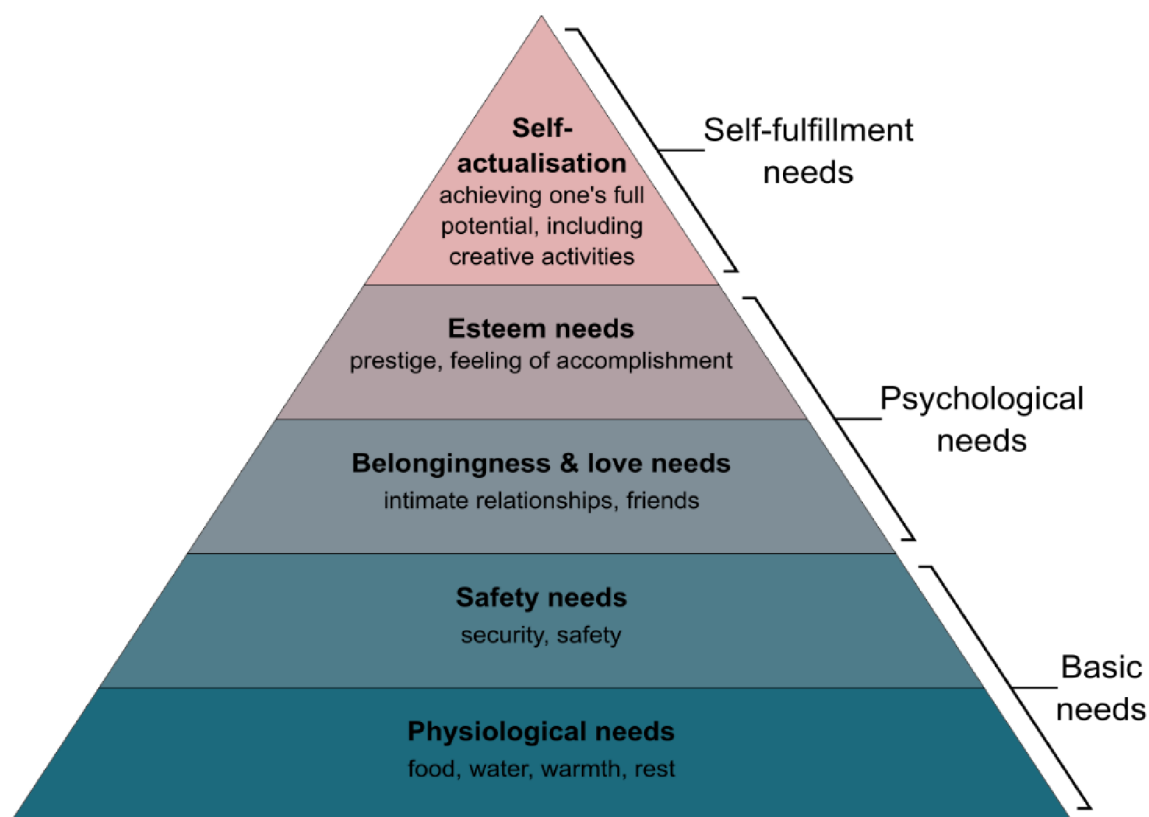
Na otázku, proč lidé cestují, se pokusil odpovědět dlouhý zástup výzkumníků. Vznikla tak celá řada teorií, které se snaží určit motivy cestovatelů. Nicméně jak uvádí Pearce (2005), je důležité uvědomit si, že každý cestovatel je jiný – liší se od sebe například věkem, množstvím prostředků či preferencí aktivit. Dále uvádí, že aby se předešlo homogenizaci, měli by se výzkumníci ideálně zaměřit pouze na určitý segment turistů.

3.2.1 Maslowova pyramida potřeb

Základem mnoha teorií je dobře známá Maslowova pyramida potřeb. Dle Maslowa (1943) existuje pět základních potřeb člověka, které lze seřadit od nižších potřeb po vyšší ve smyslu jejich hodnoty. Tvrdí, že aby bylo možné naplnit potřeby

vyšší, musí být nejdříve splněny potřeby nižší. Jeho obecnou teorii lze aplikovat i na motivaci k cestování – na nejnižší příčku pyramidy Maslow umístil potřeby fyziologické, které zahrnují veškeré základní potřeby jako je potrava, spánek, voda apod. Většina cestovatelů tak většinou volí destinace, kde bude o jejich fyziologické potřeby postaráno.

Další patro pyramidy zastává potřeby bezpečí a jistoty, které jsou také důležitým faktorem při výběru cestovatelské destinace. Na třetí příčku Maslow (1943) dosadil potřeby sociální, potřeby lásky a sounáležitosti. K cestování tak mnohé může motivovat návštěva rodiny a přátel či navazování nových přátelství v místních komunitách. Jakmile je uspokojena tato potřeba, přichází na řadu potřeba uznání, k jejíž naplnění lidé cestují, aby zapůsobili na své okolí a získali obdiv. Na vrcholu Maslowovy pyramidy se nachází potřeba seberealizace. Způsob seberealizace bude pro každého cestovatele velmi individuální – mohou to být například dobročinné aktivity, které budou pro daného cestovatele výzvou, a ze kterých vytěží zkušenosti a zlepšení svých schopností.

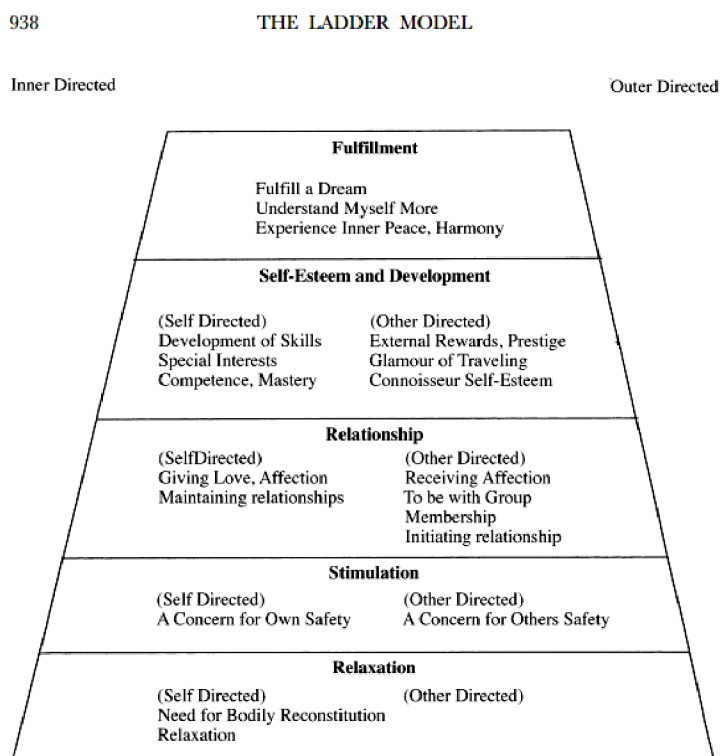

Obrázek č. 1 Maslowova pyramida potřeb, zdroj: Maslow (1943)

3.2.2 Travel Career Ladder a Travel Career Patterns

Z Maslowovy teorie vychází i model Travel Career Ladder (TCL) (Pearce, 1988), kde se pět základních potřeb mění na pět potřeb cestovatele. Mezi tyto potřeby patří: relaxace (odpočinek, jídlo, spánek), stimulace (zážitky, dobrodružství), vztahy (budování nových, prohlubování stávajících), uznání a rozvoj (poznávání, rozvíjení schopností) a naplnění (plnění svých snů, poznávání sebe sama). Pearce dále rozděluje tyto potřeby na potřeby zaměřené na sebe a potřeby zaměřené na ostatní.

Na podobném principu později vznikla i teorie Travel Career Patterns (TCP) (Pearce, Lee, 2005). Rozdíl mezi TCL a TCP spočívá dle Yousaf, Amin, Santos (2018) v tom, že teorie TCL naznačuje, že cestovatelé stoupají po jednotlivých úrovních tzv. žebříku cestovních potřeb a motivací. Naopak TCP teorie vidí tyto motivace jako komplexní a dynamický proces, ve kterém se prolíná více úrovně zároveň. Teorie počítá s tím, že se chování a motivace cestovatelů v průběhu jejich života mění. Pearce a Lee určili 14 hlavních motivačních faktorů a uvádějí, že tyto faktory hrají velmi důležitou roli v určování motivace, která vede jednotlivce k cestování do vzdálených krajín a ovlivňuje jejich rozhodovací procesy.

Obrázek č. 2 Potřeby cestovatele – Ladder model, zdroj: Pearce (1988)

3.2.3 Push and pull

Další populární teorií je teorie Push and Pull. Dle Danna (1977) existuje několik faktorů, které motivují lidi k navštívení určitých míst či destinací. Určil dvě základní skupiny těchto motivačních faktorů. První skupinou jsou Push motivační faktory, které představují jakési vnitřní impulsy a touhy, které jedince k cestování nutí. Spadá sem například touha po odpočinku, rekreaci, dobrodružství či chuť vymanit se z rutiny každodenního života. Push motivační faktory se tedy dají shrnout jako socio-psychologické potřeby jednotlivce, které vzbuzují chuť k cestování. Druhou skupinou jsou motivační faktory Pull, které se nejčastěji vztahují k nabídce jednotlivých destinací. Může se jednat o služby, infrastrukturu, památky, kulturu, přírodu a tak dále.

3.2.4 Shrnutí teorií

Teorií o cestovní motivaci existuje opravdu velké množství. Štýrský a Šípek (2011) zmiňují, že většina těchto teorií poukazuje na určité potřeby, ale mnoho z nich nezodpovídá na otázky – jak variabilní jsou turistické motivy a do jaké míry a jak jsou spojené různými typy turistických zkušeností či zážitků. Dále uvádějí, že rozumnějším řešením může být hledání specifické odpovědi pro každou jedinečnou situaci – ne obecně porovnávat heterogenitu cestovních zážitků, motivů, potřeb a hledat obecné odpovědi.

Štýrský a Šípek (2011) zdůrazňují, že motivace k realizaci turistických akcí nevznikají pouze z vnitřních potřeb, ale vnější prostředí tyto potřeby modifikuje. Na volbě, kam a jak bude jedinec cestovat, se podílí skutečně mnoho faktorů. Mezi některé z nich patří osobní vlastnosti jedince, aktuální vkus, názory v dané společnosti, situace v turistickém průmyslu, politické a klimatické podmínky cílové destinace či nabídka cestovních kancelářů.

Yousaf, Amin, Santos (2018) souhlasí, že tyto teorie jsou spíše obecné a nemohou být využity k analýze všech turistů nebo celých segmentů. Zmiňují, že technologie a celá společnost se vyvíjejí velmi rychle a s ní přichází i nová generace cestovatelů s jinými hodnotami a zvyky. Každý cestovatel má své vlastní motivace a cestovní vzorce. Cestování se stává dostupnější, rychlejší a snadnější. Existuje i mnoho dalších důvodů proč cestovat než jen jako turista – příkladem mohou být

výměnné pobyty studentů či práce v zahraničí. Nicméně i ti, kteří nevycestovali primárně z turistických důvodů, se často účastní i turistických aktivit – například návštěvy památek, restaurací a muzeí. Určování, kdo je a kdo není turista, se tak stává stále složitější.

Yousaf, Amin, Santos (2018) dále uvádějí, že psychologie chování cestovatelů hraje velmi důležitou roli při formování celkové touhy těchto jedinců navštívit konkrétní destinace. Hlubší porozumění jejich chování a motivací může být nápomocné při segmentaci trhu – podniky a organizace v cestovním ruchu pak mohou vytvářet produkty zaměřené na jednotlivé segmenty a zaručit tak větší spokojenost svých klientů.

Zmíněné teorie mohou být velmi užitečné pro destinační management a marketing. Tyto teorie a modely pomáhají pochopit základní aspekty motivace turistů a také poskytují návod, jak sladit své produkty s trhem, co turisté vyhledávají a co chtějí během své návštěvy zažít.

3.3 Mladí lidé v cestovním ruchu

Segment mladých cestovatelů se v posledních letech stává jedním z nejrychleji rostoucích segmentů mezinárodního turismu. Dle UNWTO (2016) celý segment zahrnuje mladé lidi ve věku 15-29 let a zastává až 23 % celkové jedné miliardy turistů, kteří se účastní na mezinárodním cestovním ruchu každý rok.

Výzkum WYSE Travel Confederation a UNWTO (2016) uvádí, že celková hodnota mezinárodního trhu mladých cestovatelů byla v roce 2009 zhruba 190 miliard dolarů. V roce 2014 tato částka vzrostla na 286 miliard dolarů. Odhaduje se, že do roku 2020 by tato částka mohla přesáhnout 400 miliard dolarů. Mladí cestovatelé průměrně stráví v destinaci mnohem více času než běžní turisté, díky tomu také utratí celkově více peněz – ekonomicky je tak tento segment pro mnoho destinací a organizací velmi zajímavý.

Většina dnešních mladých cestovatelů pochází z generace mileniálů. UNWTO (2016) je nazývá *trendsetters* díky tomu, že dokážou vytvořit z neznámých míst místa módní a přilákat tak ostatní. Tento segment formuje nové způsoby cestování – častěji podnikají delší cesty za účelem získání vědomostí o světě a ostatních kulturách. Richards (2008) uvádí, že až 70 % všech cest, na které se mladí lidé

vydají, je motivováno cíli jako je touha objevovat svět, pracovat či studovat v zahraničí.

Richards (2008) dále uvádí, že až 80 % mladých cestovatelů tvrdí, že jim cesta nějakým způsobem změnila celkový životní styl. Velká většina také uvedla, že cestuje odpovědněji a přemýšlejí o otázkách, jako je sociální spravedlnost a chudoba. Studie také našla důkazy o tom, že právě tyto cestovatelé se zajímají o stav životního prostředí a jsou ochotni chovat se více pro-environmentálně.

Ke generaci dnešních mladých cestovatelů také nepopíratelně patří technologie a sociální média. Díky moderním technologiím je cestování, nejen pro mladé lidi, jednodušší a dostupnější než kdy dříve. Velmi oblíbené jsou mobilní aplikace jako Google maps, Airbnb, Booking, Tripadvisor a mnoho dalších služeb a aplikací, s jejichž pomocí dokážou během chvíle zajistit dopravu, ubytování či najít nejlepší restaurace v okolí. Na sociálních sítích často sbírají inspiraci pro své cesty a zároveň sdílejí své vlastní zážitky se svými přáteli nebo rovnou s celým světem.

Cestování mladých lidí má díky velmi odlišným motivacím jednotlivců mnoho různých forem. Mezi ty nejčastější patří edukační turismus, dobrovolnické programy, kulturní výměny, work and travel programy, au pair, sporty či dobrodružná turistika (Moisa, 2010).

3.3.1 Motivace mladých lidí k cestování

Yousaf, Amin, Santos (2018) uvádějí, že pokud bude motivace mladých lidí zkoumána z pohledu Maslowovy pyramidy potřeb, pravděpodobně dojde k jejímu opačnému uspořádání. Naplnění fyziologických potřeb je pro většinu mladých cestovatelů samozřejmostí, tím pádem tyto motivace nemusí být vždy jejich prioritou při výběru destinace – naopak existují i dobrodružnější typy cestovatelů, kteří vyhledávají exotičtější destinace, kde i plnění nejzákladnějších potřeb může být problémem.

Podobné je to v případě potřeby bezpečí. Dle Yousaf, Amin, Santos (2018) je pro většinu mileniálů bezpečí při cestách důležitým faktorem. Na druhé straně je pro ně v některých případech vyhledávání určitého rizika při cestách atraktivní – touží po dobrodružství, zážitcích a objevování.

Richards (2015) rozděluje mladé cestovatele na základě jejich rozdílných motivací do několika skupin – tyto skupiny jsou cestovatelé, turisté, dobrovolníci, studenti jazyků, studenti na výměnných pobytech a stážisté. Cestovatele ještě dále rozděluje na batůžkáře, globální nomády a flashpackery. Batůžkáře lze zjednodušeně charakterizovat jako cestovatele, kteří rádi cestují nezávisle a alternativně, cestují převážně low-cost a nepotrpí si na luxusu. Globální nomádi jsou typem cestovatelů, kteří žijí velmi mobilním způsobem života – při cestách vyhledávají kontakt s místními komunitami a poznávají zdejší způsob života. Takzvaní flashpackers jsou často nazýváni jako batůžkáři s větším rozpočtem, při cestách upřednostňují pohodlí a rádi se svými cestami chlubí ostatním, především prostřednictvím sociálních sítí.

Richards a Wilson (2003) uvádí, že mezi nejčastější motivace k cestování mladých lidí patří objevování, vzrušení, získávání znalostí a relaxace. Velká část mladých lidí vnímá cestování jako formu osobního rozvoje. Dále uvádějí, že cestovatelé z řad mileniálů upřednostňují pobyt v blízkosti rezidentů s možností sblížení se s místními a jejich kulturou. Stále častěji se také zapojují i do dobrovolnických programů.

Jak již bylo zmíněno, technologie a sociální média hrají velkou roli v cestování mladých lidí. Obzvláště sociální sítě mohou být pro mladé cestovatele velkým zdrojem inspirace a motivace. Nejvýraznější sítí je v posledních letech bezpochyby Instagram, kde mohou lidé sdílet fotky a videa ze svých životů a cest. Mladí lidé se zde rádi chlubí svými snímky a zážitky z cest, čím více nasbírají tzv. „srdíček“ a komentářů, tím více roste jejich sebevědomí a uspokojují tak svou potřebu uznání – to je častý případ i u již zmiňovaných flashpackerů. Velmi populární jsou i tzv. travel blogeři, kteří se prakticky živí tím, že cestují po světě a přidávají na Instagram fotografie z krásných míst. Právě oni jsou častou inspirací pro mnoho mladých cestovatelů. Problémem pak může být přehnaná popularizace některých míst, kdy mladí lidé touží mít fotografii z místa, kterou na Instagramu viděli u známých lidí či u svých přátel. Často se pak stává, že daná místa jsou extrémně přelidněná a ztrácí své původní kouzlo, tzv. genius loci.

3.4 Studentské mobility

Následující kapitola bude pojednávat o možnostech vycestování studentů do zahraničí. Zmiňuje nejčastější způsoby vycestování v rámci známých programů. Největší pozornost bude věnována programu Erasmus+.

3.4.1 Možnosti vycestování do zahraničí pro studenty

V posledních letech stále narůstá zájem mladých lidí a studentů o vycestování do zahraničí na dlouhodobější pobyt. Dnešní doba nabízí široké spektrum možností, jak se na takový pobyt dostat. Následně zde bude několik z nich představeno.

Work and travel

Program Work and Travel je populární volbou pro studenty, kteří chtějí na delší dobu vycestovat do zahraničí, získat zkušenosti a zážitky, vylepšit si úroveň angličtiny, vydělat si peníze a procestovat danou zemi. Jedná se o kulturně-výměnný program určený pro studenty všech ročníků VŠ a VOŠ. Program umožňuje studentům prezenčního vysokoškolského studia ve věku 18-28 let žít a pracovat především ve Spojených státech amerických po dobu 4 měsíců letních prázdnin. Po skončení programu mají účastníci k dispozici ještě 30 dní na cestování (Student agency, 2021). Jedná se nejčastěji o práci v dětských táborech, resortech, zábavních parcích, v hotelech či obchodech. Studenti se do programu hlásí přes soukromé agentury podnikající v tomto oboru.

Au pair

Program Au pair je určený pro mladé a svobodné lidi, kteří se chtějí zdokonalit v jazyce, poznat novou kulturu a nové lidi. Není tedy určen pouze pro studenty. Au pair má status hosta, nejedná se tedy o zaměstnání. Hostitelská rodina, u které au pair žije, poskytuje zdarma stravu a ubytování a jako odměnu za pomoc i kapesné. Na oplátku au pair pomáhá rodině s péčí o děti a domácnost (Student Agency, 2021). Protože se jedná hlavně o aktivity v domácnosti a péči o děti, je au pair častější volbou pro mladé ženy. Agentury zprostředkovávají pobyty po celé Evropě i v USA. Věkové rozpětí pro vykonávání práce au pair je většinou 17-30 let (Student Agency, 2021).

Working Holiday

Working holiday je program, který se zaměřuje na práci na Novém Zélandu nebo v Kanadě. Díky tomuto programu mohou lidé až jeden rok pracovat v těchto zemích a poznávat zdejší kulturu. Pro výjezd je potřeba získat speciální vízum a počet udělených víz za rok je omezen kvótou. Věková hranice pro účast na tomto programu je 18 až 35 let (Student Agency, 2021).

Jazykové kurzy

Jazykové kurzy jsou zaměřené především na zlepšení jazykových schopností daného člověka. Kurzy jsou určeny pro všechny věkové kategorie, ale nejčastěji je využívají mladí lidé a studenti. Jazykové kurzy provozuje mnoho různých agentur a organizací. Výběr jazyků i destinací je velmi bohatý. Trvání kurzů může být od jednoho týdnu až po několik měsíců. Jejich nevýhodou bývá poměrně vysoká cena.

AIESEC

Další možnost vycestování na zkušenou do zahraničí umožňuje nezisková organizace AIESEC. Jedná se o největší studenty řízenou organizaci na světě, která přispívá společnosti rozvojem mladých lidí a příležitostmi v mezinárodním prostředí. Propojuje mladé lidi s mezinárodními projekty, kde mohou zjistit více o jiné kultuře a pracovat na svém seberozvoji. V České republice působí celkem na 10 univerzitách. Díky této organizaci mohou mladí lidé vycestovat na různé zahraniční stáže. Organizace umožňuje také Program Global Volunteer zaměřený na dobrovolnické stáže, v rámci kterých účastníci aktivně pomáhají globálním problémům. Program Global Talent je mezinárodní profesní stáž, díky které účastníci získávají cenné profesní zkušenosti (AIESEC, 2021).

3.4.2 Program Erasmus+

Program, kterému bude v této práci věnováno nejvíce pozornosti, se nazývá Erasmus+. Program Erasmus+ je jedním z nejznámějších programů Evropské unie zaměřený na vzdělávání a výchovu. Umožňuje studentům výjezd do zahraničí na studijní pobyty nebo stáže a podporuje také vzájemnou spolupráci vysokých škol po celé Evropě (Krňanská, 2010). Program se nezaměřuje pouze na studenty, ale i na

učitele a další zaměstnance vysokých škol. Do programu je v současné době zapojeno 90 % evropských univerzit z 34 účastnických zemí (Evropská komise, 2021).

Účast na programu Erasmus+ není omezená věkem, ale účastník musí být aktuálně zapsaný do druhého ročníku řádného studia. Výjimku tvoří stáže, kde lze vyjet již v prvním ročníku. Programu se může zúčastnit jen studující, jehož škola je držitelkou tzv. ECHE (Erasmus Charter for Higher Education).

Výjezd je možný do členských států EU, tedy Belgie, Bulharska, Chorvatska, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Irska, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Malty, Německa, Nizozemska, Polska, Portugalska, Rakouska, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Španělska a Švédska. Dále je možné vyjet do zemí EHP, kam se řadí Island, Lichtenštejnsko a Norsko. Země Severní Makedonie, Srbsko a Tureckou jsou kandidátskými zeměmi. V neposlední řadě je možné vyjet do Velké Británie. V případě, že je škola zapojená i do tzv. mezinárodní kreditové mobility, je možné vyjet i do zemí mimo Evropu.

S náklady spojenými se životem v zahraničí pomáhá studentům stipendium, které se pohybuje od 400 do 700 EUR na měsíc – výše záleží na úrovni životních nákladů v dané zemi. Pokud se studenti vydají do zemí mimo Evropu v rámci mezinárodní kreditové mobility, může stipendium dosahovat až 700 EUR. Studenti se specifickými potřebami a ze sociálně znevýhodněného prostředí mohou navíc požádat o další navýšení stipendia (Dům zahraniční spolupráce, 2021).

Hlavní cíle

Program Erasmus+ je rámcový program Evropské unie s rozpočtem 14,7 miliard EUR na období 2014-2020. Jeho cílem je podporovat akce v oblasti vzdělávání, odborné přípravy, mládeže a sportu. Podporou těchto oblastí chce napomoci řešení sociálně-ekonomických změn, kterým Evropa čelí a čelit bude (Evropská komise, 2021).

Program Erasmus+ má tři hlavní cíle. Prvním cílem je podporovat mobilitu v oblasti vzdělávání, praxe a mládeže. Klade si za cíl přinést účastníkům a zúčastněným organizacím dlouhodobé výhody. Druhým cílem je umožnit organizacím z různých zúčastněných zemí spolupracovat a rozvíjet se, sdílet

osvědčené a inovativní přístupy v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a mládeže. Třetím cílem je poskytovat granty pro širokou škálu akcí zaměřených na stimulaci rozvoje inovativních postupů, politického dialogu a na výměnu znalostí v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a mládeže (Evropská komise, 2021).

Vývoj

Program Erasmus byl pojmenován na počest holandského renesančního myslitele a představitele humanismu Erasma Rotterdamského. Kromě toho je však název programu také zkratkou „European Region Action Scheme for the Mobility of University Students“, tedy Akční program Evropského regionu pro mobilitu studentů vysokých škol (Chlebounová, 2019). Chlebounová dále uvádí, že za vznik programu Erasmus patří vděk i italské profesorce Sofii Corradi, která za jeho realizaci bojovala téměř 20 let.

Erasmus vznikl již v roce 1987 jako výměnný program pro vysokoškolské studenty. V prvním roce jeho existence se ho zúčastnilo 3 200 studentů z 11 evropských zemí (Belgie, Dánsko, Francie, Irsko, Itálie, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Řecko, Španělsko a Velká Británie). Od té doby program prošel mnoha změnami a neustále se rozvíjí. Celkem se od roku 1987 programu zúčastnilo už víc než 10 milionů lidí (Chlebounová, 2019).

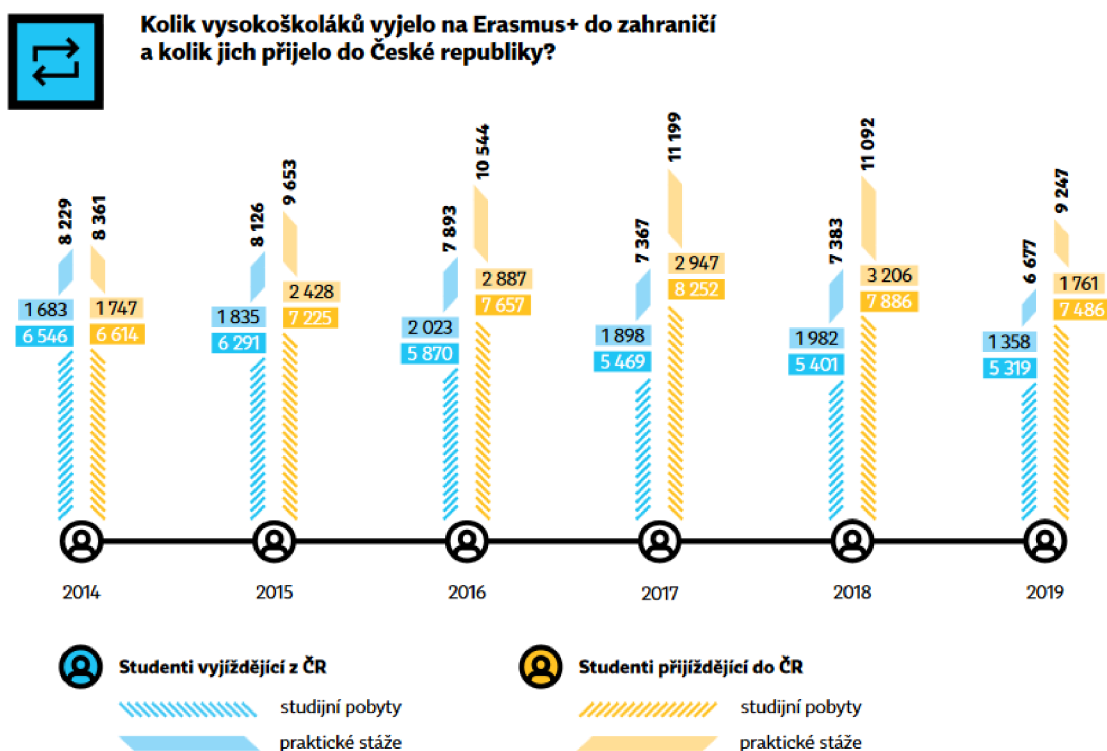
Do programu se v roce 1997 zapojila i Česká republika a o rok později byli do zahraničí vysláni první studenti a učitelé. Celkem v prvním roce vycestovalo 879 studentů a 366 učitelů. Erasmus se od roku 2007 stal navíc součástí programu celoživotního vzdělání (LLP – Lifelong Learning Programme). V roce 2009 překročil Erasmus hranice EU a vznikl Erasmus Mundus, který otevřel brány studentům z celého světa. Dnešní účastníci programu tak navazují akademické, odborné a jednoduše lidské kontakty po celé planetě (Mozaika, DZS, 2020).

Erasmus se v roce 2013 mění na Erasmus+ (Erasmus Plus), protože se program rozšířil jak tematicky, tak věkově i geograficky. Zapojit se do něj mohou stážisté, dobrovolníci, učitelé, zaměstnanci, trenéři, sportovci nebo třeba pracovníci s mládeží. Příležitosti jsou navíc otevřené nejen Evropanům, ale i lidem z partnerských zemí po celém světě (Chlebounová, 2019).

Současnost a budoucnost

V roce 2018 vyjelo za studiem okolo 250 000 studentů a přes 100 000 se zúčastnilo pracovní stáže. Počet studentů, kteří se programu zúčastní, neustále narůstá. Studenti nejčastěji vycestovávají při průběhu bakalářského studia (67 %), dále pak magisterského (29 %) a zbylá 4 % zahrnují studenty krátkého cyklu a doktorandského studia. Mezi celkově nejoblíbenější země pro výjezd patří Španělsko, Německo, Francie, Velká Británie a Itálie. Ze stejných zemí zároveň proudí nejvíce účastníků. Průměrný věk účastníků je 22,8 let. Ženy tvoří 61 % a muži 39 %. Průměrně studenti v zahraničí stráví 5 měsíců (Evropská komise, 2021).

Z České republiky vyjíždí každý rok za studiem či stáží v zahraničí okolo 8 000 studentů vysokých škol, v posledních letech se ale projevuje mírný pokles. Čeští studenti nejraději vyrážejí do Německa, Španělska a Francie. Zároveň do České republiky přijíždějí studenti nejčastěji právě ze Španělska, Francie a Slovenska. Ročně jich přijede zhruba 10 000 (Dům zahraniční spolupráce, 2021).

Obrázek č. 3 Vyjíždějící a přijíždějící studenti, zdroj: Dům zahraniční spolupráce (2020)

Významu Erasmu pro mladé lidi a propojování Evropy si je dobře vědoma i Evropská komise. Na období 2021–2027 si přála výdaje oproti předchozímu období 2014–2020 zdvojnásobit na 30 miliard EUR. S rostoucím rozpočtem se rozšiřuje i pole působnosti programu Erasmus+, program už dávno není určený pouze pro vysokoškolské studenty. Erasmus+ podporuje dobrovolnickou činnost, společné vzdělávací projekty nebo sportovní akce. Napomáhá plynulému přechodu studentů na trh práce, posiluje zaměstnanost a podnikatelského ducha, a především posiluje vzájemné poznání (Mozaika, DZS, 2020).

Hlavními pilíři pro nové období programu je digitalizace a zjednodušení procesů, důraz na ekologii a směřování k udržitelnému rozvoji (např. finanční příspěvky účastníkům, pokud zvolí šetrnější způsoby dopravy) a významnější podpora účastníků s omezenými příležitostmi (Dům zahraniční spolupráce, 2021).

Dopady pandemie

Pandemie koronaviru, která zasáhla na jaře roku 2020 celý svět, pochopitelně negativně poznamenala i chod programu Erasmus+. Organizace a instituce zapojené do projektu se musely situaci rychle přizpůsobovat a začaly své aktivity převádět do online světa – velká většina studentů musela dokončit své studijní pobyty virtuálně.

Výzkum Evropské komise z května 2020 uvádí, že pandemie ovlivnila průběh programu u více než 107 000 účastníků. Téměř 45 000 z nich pokračovalo v účasti na programu skrz distanční a online výuku. Výzkum dále uvádí, že více než 80 000 účastníků odjelo zpět domů a 27 000 zůstalo nadále v zahraničí. I když celkově byli účastníci poměrně spokojeni s průběhem programu online, 81 % z nich chyběl osobní kontakt. Bezpochyby tak účastníci přišli o mnoho zkušeností a zážitků, které jsou běžně součástí programu (Výzkum Evropské komise, 2020).

Brexit

Velká Británie opouští s odchodem z Evropské unie (EU) i program Erasmus+, protože dohoda, kterou s EU uzavřela, nezahrnuje účast v programu Erasmus+. Projekty schválené v programovém období 2014–2020 zahrnující partnery z Velké Británie však nebudou případným vystoupením Velké Británie bez

dohody nijak ovlivněny. Ještě v akademickém roce 2022/2023 mohou studenti vyjet do Velké Británie za podmínek, které platily dosud. Spolupráce bude možná i nadále, a to buď formou bilaterálních dohod, především v případě vysokých škol, nebo v souladu s pravidly programu Erasmus+ v rámci podpory spolupráce se třetími zeměmi (Dům zahraniční spolupráce, 2021).

Erasmus Student Network

Erasmus Student Network (ESN) je největší nezisková dobrovolnická studentská organizace v Evropě. Organizace byla oficiálně založena v roce 1990 a orientuje se na podporu a rozvoj výměnných studentských pobytů. ESN se nachází na více než 1000 institucích vyššího vzdělávání ve 42 zemích světa. Organizace má v současné době kolem 15 000 aktivních členů, které ještě doplňují takzvaní buddies. Společně s nimi zahrnuje organizace zhruba 40 000 mladých lidí, kteří nabízejí své služby více než 350 000 mezinárodním studentům každý rok. Hlavním cílem ESN je pomoci zahraničním studentům se adaptovat v novém prostředí. Poskytují jim potřebné rady a informace či plánují různé společenské akce. Nabízejí studentům pomocnou ruku při různých problémech, které je během pobytu mohou potkat.

3.5 Účast UHK na mezinárodních vzdělávacích programech

Rozvoj mezinárodní spolupráce umožňující širokou vzájemnou výměnu studentů a zaměstnanců v oblasti vzdělání a výzkumu je dlouhodobou strategickou prioritou Univerzity Hradec Králové (UHK).

UHK každoročně pořádá akce na podporu a propagaci mezinárodních projektů. Oblíbenou akcí je UHK International day, kde se studenti mohou dozvědět informace o možnostech vycestování, vyslechnout si prezentace studentů, kteří již vycestovali, navštívit stánky jednotlivých organizací a destinací či ochutnat exotickou kuchyni. Dále se UHK zapojuje do celoevropské kampaně Erasmus days, které jsou věnovány propagaci programu Erasmus+. Jednotlivé fakulty dále doprovázejí tyto celouniverzitní aktivity vlastními propagačními akcemi. Univerzita dále vydává UHK Guide (série videí určených k propagaci univerzity v zahraničí),

propaguje pomocí sociálních sítí, spolupracuje se studentskými spolky a připravuje propagační materiály.

V rámci obou směrů mobilit je využíván zejména program Erasmus+ včetně Mezinárodní kreditové mobility. Dále bilaterální smlouvy s převážně mimoevropskými univerzitami.

Na UHK v posledních letech převažuje počet příjížděných studentů, v roce 2019 jich bylo celkově 702. Oproti tomuto číslu bylo vyjíždějících studentů ve stejném roce pouze 420. Výroční zpráva UHK uvádí, že to na jedné straně svědčí o rostoucí atraktivitě a internacionalizaci univerzity, na druhé straně ukazuje, že je potřeba více motivovat k výjezdu i studenty UHK. Mobility studentů jsou na všech součástech UHK podporovány účelovými stipendii nad rámec stipendia poskytovaného programem Erasmus+. Některé fakulty podporují studenty dále studijními kredity za každý měsíc absolvované mobility (Výroční zpráva UHK za rok 2019, 2020).

UHK je také členem již zmíněného ESN. Organizace zde byla založena již v roce 2003 pod jménem ESN Buddy System Hradec Králové. Od ledna 2020 nese nový název – ESN Hradec Králové. Členové organizace se zaměřují především na pomoc mezinárodním studentům – poskytují jim informace o studiu na univerzitě, o životě v Hradci Králové a celkově se jim snaží ulehčit přechod do nového prostředí.

3.5.1 Nabídka mobilit na UHK

UHK se podílí hned na několika programech v rámci kterých mohou studenti i zaměstnanci univerzity vyjet do zahraničí. Následně budou zmíněné některé z nich.

Erasmus+

Jak již bylo zmíněno, Erasmus+ je nejvíce využívaným programem pro mobilitu studentů. V rámci tohoto programu se studenti mohou vydat na studijní pobyt na zahraniční vysokoškolskou instituci (3-12 měsíců) nebo na praktickou stáž v zahraničním podniku či instituci (2-12 měsíců). Studenti, kteří mají zájem o studijní pobyt, mohou vybírat z více než 170 partnerských univerzit.

CEEPUS (Central European Exchange Programme for University Studies)

CEEPUS je středoevropský výměnný univerzitní program zaměřený na regionální spolupráci v rámci sítí univerzit ze zapojených zemí. Mezi tyto země patří Albánie, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Černá Hora, Česká republika, Chorvatsko, Maďarsko, Severní Makedonie, Moldavsko, Polsko, Rakousko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko a Srbsko. Spolupracují též univerzity v Kosovu.

DAAD (Německá akademická výměnná služba)

Jedná se o jednu z největších organizací na světě zabývající se výměnou pracovníků na poli vědy. Cílem organizace je podpora mladých elitních studentů a pracovníků během působení na německých vysokých školách a výzkumných institutech a zvýšení atraktivity německých škol pro zahraniční vědce a studenty.

AKTION (Akademická spolupráce Rakouska a Česka)

AKTION je program, který je zaměřený na podporu bilaterální spolupráce ve vzdělávání a vědě. Podporovány jsou především projekty menšího rozsahu, které slouží k navázání nové spolupráce i rozvoji stávající.

Freemover

Tento program je určený studentům, kteří chtějí v rámci svého studia na UHK absolvovat studijní nebo výzkumný pobyt či oborovou stáž v zahraničí a nemají možnost využít jakýkoliv výměnný program či jiné financování. Výhodou programu je, že si student může zvolit libovolnou univerzitu v jakékoliv zemi světa. Naopak nevýhodou je, že si vše musí zajistit a domluvit sám, je ale možná podpora ze stipendijních fondů fakult.

AIESEC

Jedná se o mezinárodní, studenty plně řízenou neziskovou organizaci, která sdružuje přes 100 000 studentů ze 126 zemí světa, působí na 1700 univerzitách a ročně zařídí více než 10 000 stáží a zahraničních výměnných pobytů pro studenty a absolventy vysokých škol.

3.5.2 Mezinárodní mobilita na FIM

FIM a UHK se v oblasti mezinárodní spolupráce soustředí na intenzivní zapojení do programu Erasmus+ a další bilaterální spolupráci. FIM se velmi snaží podporovat studenty ve výjezdech do zahraničí a poskytuje jim mnoho výhod – všechny studijní i pracovní pobyty jsou fakultou finančně podporovány. Všechny programů se mohou zúčastnit i studenti kombinovaného studia. V případě, že si student prodlouží studium z důvodu účasti na zahraničním pobytu, může požádat o prominutí či snížení poplatku vyměřeného za delší dobu studia.

Dostatečný prostor má na fakultě i propagace těchto programů. Fakulta se účastní celouniverzitních akcí, jedná se o UHK International day nebo Erasmus days, jak již bylo zmíněno výše. V rámci těchto akcí i jindy během roku vystupují studenti, kteří se mobilit zúčastnili, se svými prezentacemi – tímto způsobem se snaží motivovat k vycestování i své spolužáky. Ve vycestování podporují studenty i vyučující, většina z nich je ochotna přizpůsobit studium a splnění předmětů studentům, kteří se chystají vycestovat.

Studenti mají k dispozici i přehledný web mobilit, který je neustále aktualizován. Naleznou zde bohatou nabídku destinací, kam je možné s fakultou vycestovat za vzděláním či na pracovní stáži. Web jim umožní získat kompletní informace na jednom místě a jako bonus se studenti mohou přihlásit do soutěže o stipendium. Dále zde studenti naleznou také účastnické zprávy od studentů, kteří již cestu do zahraničí absolvovali. FIM využívá kromě webu i sociální sítě, především Facebook či Instagram, kde často přidává informace o možnostech výjezdu do zahraničí. Také zde sdílí fotografie studentů z jejich cest společně s jejich zážitky.

Nabídka mobilit je na FIM velmi bohatá – jak již bylo zmíněno, největší oblibě se těší program Erasmus+ a jeho součástí Mezinárodní kreditová mobilita. Do programu je fakulta zapojena již od akademického roku 1998/1999 a každým rokem se počet nabízených pobytů i destinací a univerzit, kam mohou studenti vyjet, zvyšuje. V rámci tohoto programu bylo vysláno na střednědobé pobyty již více než 700 studentů. V současné době má fakulta již 71 partnerských univerzit.

V roce 2019 se Erasmus+ mobility zúčastnilo 63 studentů, 19 z nich se vydalo na pracovní stáž. Naopak na FIM zavítalo 78 zahraničních studentů z evropských

univerzit. Na pracovní stáž přijeli 2 studenti z Turecka a 2 z Francie. V rámci Mezinárodní kreditové mobility přijelo celkem 9 studentů ze tří zemí – Etiopie, Malajsie a Tchaj-wanu (Výroční zpráva FIM za rok 2019, 2020).

Kromě programu Erasmus+ jsou velmi oblíbené i další typy mobilit jako výměnné studijní pobyty, především v asijských zemích, ale třeba i v USA nebo Latinské Americe. Dále je možné zúčastnit se letní školy na Taiwanu či v Hongkongu.

4 Praktická část

Praktická část bakalářské práce má za cíl představit proces, který čeká zájemce o účast na programu Erasmus+ a také jsou zmíněny důležité body, které studenti musí pro úspěšné absolvování pobytu splnit. Informace byly čerpány z webových stránek FIM a z osobních zkušeností autorky. Dále je zde zmíněna The Erasmus Impact Study (2014), která se zabývala zkoumáním přínosů mobility Erasmus+ a sloužila částečně jako inspirace pro výzkumnou část práce. Praktická část dále zahrnuje osobní zkušenost autorky s programem Erasmus+. Hlavním bodem praktické části je samotný výzkum a analýza jeho výsledků.

4.1 Erasmus+

Následující kapitola pojednává o procesu a průběhu programu Erasmus+. Informace byly čerpány z osobní zkušenosti autorky a z webových stránek FIM.

4.1.1 Podmínky výjezdu

Délka studijního pobytu jsou minimálně 3 měsíce a maximálně 12 měsíců, minimální délka pracovní stáže jsou 2 měsíce. Aby se student programu mohl zúčastnit, musí být zapsán do akreditovaného bakalářského, magisterského nebo doktorského studijního programu na vysílající vysokoškolské instituci. Může být občanem jakékoliv země, ale musí studovat v České republice. Student, který se hlásí na studijní pobyt, musí být řádně zapsán alespoň do druhého ročníku studia (platí pouze pro bakalářskou úroveň). Výjimku tvoří praxe v zahraničí, kterých je možné se zúčastnit již v prvním ročníku. Vyjet mohou studenti prezenční, kombinované i distanční formy studia. Po celé období studijního pobytu v zahraničí musí být student řádně zapsán ke studiu na vysílající instituci, nemůže tedy přerušit ani ukončit studium před ukončením studijního pobytu v zahraničí.

Soutěž o studijní pobyty probíhá na FIM UHK dvakrát ročně a výběr studentů je proveden na úvodní schůzce na základě indexu, který odráží průměrný prospěch a počet kreditů získaných v jednotlivých letech studia na FIM UHK. Na základě takto vypočteného indexu je vytvořeno pořadí, které je rozhodující pro udělení stipendií.

Většinou se ale hlásí méně studentů, než je celková kapacita pro výjezdy – šance na získání stipendia je tedy poměrně vysoká.

4.1.2 Finance

Výše Erasmus+ stipendia, které studenti obdrží, se liší dle výběru destinace – evropské země jsou rozděleny do dvou skupin. První skupinou jsou země s vyššími životními náklady, kde stipendium činí 519 EUR na měsíc. Patří sem Dánsko, Irsko, Island, Finsko, Švédsko, Norsko, Velká Británie, Lichtenštejnsko, Lucembursko, Belgie, Německo, Rakousko, Řecko, Kypr, Francie, Španělsko, Itálie, Malta, Nizozemsko, a Portugalsko. Druhou skupinou jsou země s nižšími životními náklady, kde stipendium činí 420 EUR na měsíc. Mezi ně se řadí Estonsko, Lotyšsko, Litva, Polsko, Maďarsko, Bulharsko, Rumunsko, Chorvatsko, Slovinsko, Slovensko, Turecko, Makedonie a Srbsko. FIM UHK navíc přidává každému studentovi 150 EUR na měsíc. Pochází-li student ze znevýhodněného socio-ekonomického prostředí (netýká se zdravotního znevýhodnění), je možné navýšit sazbu o 200 EUR na měsíc (FIM UHK, 2021).

V rámci programu Mezinárodní kreditová mobilita (součást programu Erasmus+) mohou studenti FIM UHK vyjet i na Tchaj-wan, kde částka stipendia bývá vyšší a studentům je vyplácen i příspěvek na cestovní náklady.

Přestože finanční podpora je štedrá, nemusí být vždy zcela dostačující a je proto potřeba počítat s tím, že nemusí pokrýt všechny náklady. Pro studenty je důležité se před výjezdem ujistit, zda mají dostatečnou finanční rezervu.

4.1.3 Výběr destinace a školy

Pokud student splňuje veškeré podmínky, úspěšně prošel výběrem a získal stipendium, může si nyní vybrat z bohaté nabídky škol a destinací, kde svůj pobyt stráví. Při výběru školy je důležité zvážit několik faktorů. Důležitým faktorem je jazyk výuky na dané univerzitě, který se často neshoduje s jazykem země – je tedy možné studovat například v Belgii i přesto, že student neumí nizozemsky, francouzsky ani německy, protože studijní program je nabízen v angličtině. Znalost jazyka, ve kterém bude studium probíhat, je nutné doložit spolu s přihláškou.

Dalším důležitým faktorem je samotný studijní program, tedy nabídka předmětů ke studiu. Ideální je hledat školu s podobnými předměty, jako jsou na domácí univerzitě, aby mohly být následně uznány. Nicméně i v případě, že se předměty liší, budou za ně uznány kredity. Za jeden semestr je nutné získat minimálně 15 ECTS kreditů (ideální počet je 30) a je nutné vystudovat nejméně 3 odborné předměty. Výhodou pro studenty FIM UHK je, že většina zdejších vyučujících nabízí možnost plnění jejich předmětů distančně ze zahraničí. Pro studenty pak Erasmus+ nemusí nutně znamenat i prodloužení doby studia, protože si mohou povinné předměty splnit dálkově – vše záleží na domluvě studenta s vyučujícím.

S výběrem školy je důležité zároveň zvážit i možnosti ubytování. Některé školy nabízejí ubytování na kolejích či studentských rezidencích, ale není to tak u všech – v takovém případě je nutné zajistit si vlastní ubytování. Vždy je vše potřeba řešit s dostatečným předstihem, nejlépe ihned po přijetí na školu v zahraničí, protože kapacita ubytování může být brzy vyčerpána. Je třeba počítat i s placením záloh či nájmu na ubytování předem, tudíž mnohé finanční výdaje přijdou dříve než samotné stipendium – i na to musí být studenti připraveni.

Veškeré důležité informace mohou studenti získat jak na webových stránkách FIM, tak od studentů, kteří již výjezd absolvovali. Užitečné jsou i účastnické zprávy studentů, které musí studenti vypracovat po návratu.

Může nastat i situace, že o jedno konkrétní místo bude mít zájem více studentů, než je daná kapacita. Pokud se studenti nedomluví mezi sebou, bude rozhodnuto na základě jejich studijního průměru.

4.1.4 Co je potřeba zařídit před odjezdem

Poté, co si student vybere univerzitu v zahraničí, přichází čas na vyplnění a odeslání přihlášky (Application Form). Proces se zde může u různých univerzit lišit, ale většinou vyplňování přihlášky probíhá přes web dané instituce, nejedná se o nic zvláště složitého.

Dokument, bez kterého není možné studijní pobyt realizovat, je Learning Agreement (LA) neboli studijní smlouva. Smlouva obsahuje názvy předmětů, které

bude student v zahraničí studovat, společně s jejich kreditovým ohodnocením. Informace o předmětech vyučovaných na univerzitě mohou studenti nejčastěji nalézt na webových stránkách univerzit nebo je možné jim zaslat katalog. I zde platí, že je výhodné poradit se se studenty, kteří studijní pobyt na dané univerzitě již absolvovali. LA musí celkově obsahovat tři podpisy – studentův, pověřené osoby na fakultě a koordinátorův v zahraničí. Vyřízení smlouvy může trvat i několik měsíců (především v letním období), je proto lepší začít ji vyřizovat co nejdříve, ideálně zaslat již s přihláškou.

Dalším důležitým dokumentem je akceptační dopis od přijímací univerzity (Acceptance Letter). Může mít formu oficiálního dopisu nebo e-mailu a musí obsahovat jméno studenta, název přijímající organizace a období, na které je student ke studiu přijat.

Další povinností je zařídit si na celou dobu pobytu cestovní pojištění, které musí být v souladu se směrnicí UHK. Student má možnost využít pojištění přímo od univerzity, ale může využít služeb jakékoliv jiné pojišťovny, pokud bude pojištění splňovat požadavky.

Před odjezdem je povinné absolvovat jazykový test v Online Linguistic Support (OLS), v překladu On-line jazyková podpora. Jedná se o bezplatnou on-line platformu pro výuku jazyků, která je určena účastníkům programu Erasmus+. Studenti zde dostávají příležitost otestovat si svou současnou úroveň jazyka, kterým se budou po dobu programu dorozumívat. Výsledek testu je následně zanesen do LA a nijak neovlivňuje možnost účasti na programu, ale umožňuje studentům se v jazyku dále zlepšovat pomocí online jazykových kurzů.

Posledním důležitým krokem je uzavření účastnické smlouvy mezi studentem a vysílající institucí – na jejím základě mu bude vyplaceno stipendium.

4.1.5 Průběh pobytu

Samotný průběh pobytu se u každého studenta liší. Může se různit v mnoha faktorech, jako jsou výběr destinace, školy či osobní plány. Nicméně existuje několik bodů, které jsou podobné pro většinu studentů.

Po vyřízení veškerých nutných dokumentů, pojištění a zajištění ubytování, se mohou studenti začít pomalu chystat na odjezd. Dle své cílové destinace musí zvolit i vhodný způsob dopravy – pokud putují do vzdálenějších zemí, je vhodné pořídit letenky s předstihem, aby pak nevznikaly zbytečné komplikace. Naopak studenti, kteří zvolili evropskou destinaci, nejsou vždy odkázáni pouze na leteckou dopravu a mají tak výhodu při výběru dopravních prostředků – mohou využít vlaky, autobusy či vlastní vozidlo.

Zahraniční instituce, do které student míří, zašle v dostatečném předstihu informace o začátku studia, které budou obsahovat i přesné datum nástupu do školy. Většinou je doporučeno, aby studenti přijeli o několik dní dříve, budou tak mít více času se zabydlet a aklimatizovat v novém místě.

První dny a týdny mohou být pro studenty náročné, a proto se většina škol snaží studentům přechod do nového prostředí co nejvíce usnadnit. V prvních dnech se odehrávají různé informační schůzky a prohlídky kampusu, studenty čeká zápis předmětů, tvorba rozvrhů a celková adaptace v jiném školním systému. Pokud se studenti rozhodnou změnit některé z vybraných předmětů uvedených v LA, mají měsíc na dodatečné změny. Konečná podoba zapsaných předmětů musí být v LA uvedena.

Kromě počátečních povinností spojených s příchodem na novou školu, musí studenti vyřídit i jiné náležitosti – potřebná dokumentace, ubytování či registrace na radnici města. Univerzita je ve většině případů studentům k dispozici a předává jim veškeré důležité informace a instrukce.

Velkou pomocí v začátcích mohou být studentům i různé studentské organizace jako ESN, které se starají o to, aby se zahraniční studenti cítili v novém prostředí co nejlépe. Univerzity i studentské organizace často v průběhu semestru připravují pro zahraniční studenty různé společenské akce, poznávací výlety a projekty.

Zbytek průběhu programu je již na studentu samotném a jeho preferencích. Mnoho studentů se kromě studijních aktivit účastní mnoha společenských akcí nebo se věnují cestování a studiu jazyků.

4.1.6 Co je potřeba zařídit po návratu

Prvním důležitým krokem je zjistit, zda byly dodrženy veškeré minimální požadavky uvedené v LA, tedy úspěšné splnění 15 ECTS kreditů nebo splnění 6 předmětů ve výjimečných případech. Následně je nutné odevzdat Potvrzení o délce studia v zahraničí (Confirmation of LLP/Erasmus study period) a Výpis výsledků studia (Transcript of records), který se musí shodovat s předměty zapsanými v LA. Dále student musí znovu vykonat jazykový test v OLS, díky kterému zjistí, zda v daném jazyce pokročil. Povinností je také vyplnění Závěrečné zprávy ze studijního pobytu, která je poté zanesena do celorepublikové databáze – zpráva slouží především k inspiraci dalších studentů. Vybraní studenti se následně mohou podělit o své zkušenosti se zájemci o výjezd prostřednictvím prezentací na některé z akcí fakulty.

4.1.7 Post-Erasmus syndrom/deprese

Značnou část lidí, kteří se účastnili dlouhodobějších pobytů v zahraničí, může postihnout po návratu domů zvláštní stav. Tento stav se nazývá Post-Erasmus syndrom či deprese, může být popsán i jako reverzní kulturní šok. Kulturním šokem si mnoho lidí prochází v případě, že cestují do zahraničí a ocitnou se v neznámém prostředí, nicméně může k němu dojít i po návratu domů.

Tento stav se u studentů, kteří se vrátili z dlouhodobého pobytu v zahraničí, může projevat následujícími pocity – smutek a stesk po životě v zahraničí a po nových přátelích, doma jim nikdo nerozumí, připadají si jako cizinci a mají pocit, že život bez Erasmu je nudný a nemá cenu. U většiny studentů tyto stavy do několika dní či týdnů odezní. Na některých univerzitách se snaží těmto stavům předejít a poskytují studentům před odjezdem psychologické poradenství, které jim má zajistit snadnější návrat do běžného života. Některé univerzity a studentské organizace nabízejí poradenství i po návratu studentů domů.

4.2 *The Erasmus impact study 2014*

The Erasmus impact study (2014) se zaměřuje na zkoumání a analýzu přínosů mobility a programu Erasmus+. Věnuje se především vlivu programu na uplatnění účastníků na trhu práce, dále zkoumá vliv programu na rozvoj schopností

a internacionalizaci. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 56 733 studentů a 18 618 absolventů. 40 000 z nich mělo zkušenost přímo s programem Erasmus+ a nejvíce z dotazovaných se zúčastnilo studijního pobytu.

Studie se zabývá také tím, co motivuje studenty vycestovat na zahraniční pobyt. Výsledky výzkumu ukazují, že více než 90 % studentů se programu účastní, protože chtějí vylepšit své jazykové schopnosti, poznat nové lidi, navázat vztahy a rozvinout své soft skills. Dalším významným faktorem je získání možné výhody při hledání práce v budoucnosti.

Z výzkumu vyplývá, že největší bariérou pro účast na dlouhodobém zahraničním pobytu je nejistota spojená s finančními náklady. Finanční nejistota odradila od výjezdu 58 % respondentů. Další bariérou byl přímo nedostatek finančních prostředků nutných pro studium v zahraničí (57 % resp.). Jako častý důvod neúčasti na programu respondenti uváděli také rodinné důvody a osobní vztahy (57 % resp.). Mezi další významné bariéry se zařadila nejistota ohledně Erasmus grantu/stipendia (42 % resp.) a nedostatek informací (41 % resp.). Pouze 14 % respondentů uvedlo, že důvodem jejich neúčasti na programu byl neúspěch při výběrovém procesu.

Více než 90 % studentů uvedlo, že díky pobytu v zahraničí se zvýšila úroveň jejich soft skills – například znalost o ostatních zemích, schopnost přizpůsobit se a komunikovat s jedinci pocházejícími z jiných kultur, adaptabilita a zlepšení jazykových a komunikačních schopností.

Studenti v rozhovorech uváděli, že vnímají svůj Erasmus pobyt jako důležité období v jejich osobním a profesionálním růstu vedoucím k větší vyspělosti a celkovému obohacení. Dále uváděli, že se zlepšila jejich schopnost pracovat v týmu, vzrostlo jejich celkové sebevědomí, komunikační dovednosti, otevřenost, kreativita, tolerance vůči odlišným kulturám, lepší chápání sebe samých i ostatních a další. Mnoho studentů má díky získaným zkušenostem a vylepšeným schopnostem vyšší možnost získat lepší pracovní pozici. U studentů, kteří se některé mobility zúčastnili, je o 23 % nižší hrozba nezaměstnanosti než u studentů, kteří se mobility nezúčastnili. Ze studie vyplývá, že 93 % účastníků mobility si dokáže představit žít a pracovat v zahraničí.

Mobilita má mnohdy značný vliv i na sociální život studentů. V průběhu průzkumu mělo 33 % absolventů programu Erasmus+ partnera jiné národnosti, což je téměř třikrát více než u studentů, kteří se mobility nezúčastnili. Zároveň 27 % absolventů programu Erasmus+ potkalo svého životního partnera během mobility.

4.3 Vlastní zkušenost autorky

V následující kapitole bude popsána vlastní zkušenost autorky práce, která strávila, díky programu Erasmus+, letní semestr roku 2019 v Belgii. Konkrétně ve městě Kortrijk, které se nachází ve Vlámku – nizozemsky hovořícím regionu. Pobyt začínal 26. 1. 2019 a končil 21. 6. 2019, strávila v zahraničí tedy 5 měsíců.

Široká nabídka destinací a velká podpora FIM ve výjezdech studentů byla jedním z hlavních faktorů pro volbu studia na této fakultě. Propagace programu fakultou, doporučení a zážitky studentů, kteří se programu zúčastnili, rozhodování jednoznačně ulehčili. Během rozhodovacího procesu vystalo mnoho obav a otázek, zda pobyt a studium v zahraničí zvládne. Nakonec se kvůli strachu z komplikací raději rozhodla pro výjezd v rámci Evropy, i když nejdříve plánovala výjezd do Asie.

Největší motivací pro výjezd byla chuť cestovat a poznat důkladněji kulturu jiné země, vylepšit jazykové schopnosti, poznat lidi z různých koutů světa, překonat strach ze změny a vystoupit z komfortní zóny.

Na začátku druhého ročníku nastal čas podat přihlášku. Po úspěšném výběrovém řízení bylo nutné zvolit destinaci. Zvažováno bylo několik zemí – Španělsko, Itálie, Francie, Řecko, Portugalsko, Nizozemsko a Belgie. Po pečlivém zvážení pozitiv a negativ jednotlivých zemí, požadavků, univerzit a studijních programů, se rozhodla společně se spolužačkou pro VIVES University of Applied Sciences v Belgii, obor Business and administration (Vives business academy). Hlavní roli v rozhodnutí sehrály – studijní program nabízený v angličtině, ubytování nabízené univerzitou, výhodná poloha země pro cestování do okolních států, jednoduchá a poměrně levná doprava z České republiky a zájem o kulturu země.

Po výběru destinace bylo nutné vyřídit potřebnou dokumentaci a zařídit ubytování s předstihem, protože studentské rezidence se rychle plní. Podrobný popis procesu byl již představen v předchozí kapitole. S celým procesem pomáhala paní Hebková, která zařizuje vše ohledně výjezdů. Během procesu se nevykytly

žádné větší potíže. Poměrně s velkým předstihem bylo potřeba zaplatit kauci a část nájemného, což by mohlo některým studentům způsobit nepříjemnosti, protože stipendium přišlo až těsně před odjezdem. Je tak potřeba počítat s náklady, které se musí platit předem – jako je právě nájem, lístky na dopravu, pojištění apod.

Když bylo vše zařízené, zbývalo už jen sbalit kufry a vydat se na 12hodinovou cestu autobusem. Na cestu se vydala několik dní před oficiálním začátkem semestru, aby se vše potřebné stihlo zařídit. Po příjezdu do Bruselu následovala 1,5hodinová cesta vlakem přímo do Kortrijku. Na nádraží každého studenta, po předchozí domluvě, přivítala některá z univerzitou pověřených studentek a dovedla je až k rezidenci.

První dny byly hektické a plné zařizování ohledně studia, ubytování a další potřebné dokumentace. Se vším ochotně pomáhali pověřeni pracovníci univerzity, ostatní studenti nebo členové ESN. Univerzita i studentský spolek v průběhu programu organizovali mnoho akcí, díky kterým se studenti mohli seznámit s novým prostředím.

Studium na univerzitě probíhalo nejčastěji blokově. Některé týdny tak byly náročné, jiné zase úplně volné. Studium probíhalo poměrně odlišně, než jaké je zvykem na UHK. Střídalo se zde mnoho kantorů a specialistů z různých koutů světa a každý z nich měl jiný styl výuky. Většina předmětů nebyla zakončena tradičním testem nebo ústní zkouškou, dbalo se spíše na aktivitu při hodinách a písemné práce. Zvolené předměty se většinou soustředily na seberozvoj, globální problémy a fungování v mezinárodním kolektivu. Celkově byla zkušenost s odlišným studijním prostředím velmi přínosná a inspirativní.

Za největší přínosy programu autorka považuje zlepšení jazykových a komunikačních schopností, poznání nejen kultury dané země, ale díky studentům z různých koutů světa poznání i jejich kultury. Dále nabytí nových vědomostí, všeobecného nadhledu, větší tolerantnosti a otevřenosti. Seznámení se s novými zajímavými lidmi a vytvoření přátelství a nezapomenutelných vzpomínek. Vzrůst zájmu o důležitá společenská témata a větší chuť podílet se na aktivitách, které mění svět k lepšímu. Zároveň měla autorka možnost poznat mnoho krásných míst v Belgii – díky výhodným vlakovým jízdenkám pro studenty a malé rozloze země bylo

cestování velmi snadné. Dále navštívila Paříž, Barcelonu a několik míst v Nizozemsku.

Účast na programu Erasmus+ považuje za jedno z nejlepších dosavadních životních rozhodnutí a účast na něm by doporučila každému.

4.4 Výzkum

Cílem výzkumu bylo získat odpovědi na výzkumné otázky, které již byly uvedeny ve druhé kapitole bakalářské práce. Výzkum byl zaměřen na zkoumání motivace vysokoškolských studentů k účasti na programu Erasmus+, přínosů programu, celkového zážitku a problémů, které se mohou vyskytnout. Dále se výzkum soustředil i na studenty, kteří se programu nezúčastnili. Zájmem bylo zjistit, jaké jsou důvody studentů pro neúčast na programu Erasmus+ a zda existují faktory, které by je mohli k účasti motivovat.

Pro potřeby bakalářské práce byl proveden kvantitativní výzkum a zvolenou metodou sběru dat byl anonymní online dotazník, který byl vytvořen pomocí aplikace Microsoft Forms. Otázky dotazníku byly tvořeny tak, aby přinesly odpovědi na stanovené výzkumné otázky. Inspirací pro tvorbu dotazníku se částečně stala i studie The Erasmus Impact Study (2014) z důvodu následného porovnání. Dotazník obsahoval různé typy otázek – většina otázek byla uzavřených a respondenti tak vybírali z předložených možností, některé otázky byly otevřené, aby respondenti mohli projevit vlastní názor. Všichni respondenti byli informováni o účelu dotazníku a o tom, jak budou nashromážděná data využita.

Dotazník byl rozeslán mezi studenty pomocí sociálních sítí a umístěn na studentské skupiny na sociální síti Facebook. Aby se dotazníku neúčastnili nevhodní adepti, na začátku bylo uvedeno, že zúčastnit se mohou pouze studenti a absolventi vysokých škol do 29 let. Šetření probíhalo od 19. 2. 2021 do 15. 3. 2021 a celkem se ho zúčastnilo 162 respondentů.

4.4.1 Struktura dotazníku

Celý dotazník i jeho výsledky lze nalézt v přílohách.

Profil respondenta

První 4 otázky dotazníku zjišťovaly základní údaje o respondentech – úroveň studia, obor studia, univerzitu a pohlaví.

Přínosy studijního pobytu či praxe v zahraničí

Otázka č. 5 zjišťovala, co považují respondenti za největší přínos studia či praxe v zahraničí. Výběr měli z několika možností.

Rozdělení respondentů

Otázka č. 6 zabývající se účastí na programu Erasmus+ v průběhu studia měla za úkol rozdělit respondenty do dvou skupin. Následující otázky dotazníku byly pro každou skupinu jiné.

Skupina A – Respondenti, kteří se nezúčastnili programu Erasmus+

Respondenti, kteří se nezúčastnili programu Erasmus+, odpovídali v této části dotazníku na 4 otázky. Jejich cílem bylo zjistit, zda respondenti o výjezdu uvažovali, jaké byly hlavní důvody k jejich neúčasti a co by je případně mohlo k výjezdu motivovat. Poslední otázka dotazníku byla otevřená a sloužila jako prostor k připomínkám a vyjádření.

Skupina B – Respondenti, kteří se zúčastnili programu Erasmus+

Část dotazníku určená pro skupinu respondentů, kteří se programu zúčastnili, obsahovala 20 otázek. Prvních 5 otázek zjišťovalo, jaký typ programu respondenti zvolili, jaká byla úroveň jejich studia, zda se zúčastnili více než jednou, jak dlouho trval jejich pobyt a kde získávali informace o pobytu. Následovala ústřední otázka dotazníku, která se zabývala tím, co respondenty motivovalo k účasti na programu – zde vybírali z uvedených možností. Další otázky byly směřovány na výběr destinace, průběh programu, překážky, přínosy a celkové hodnocení.

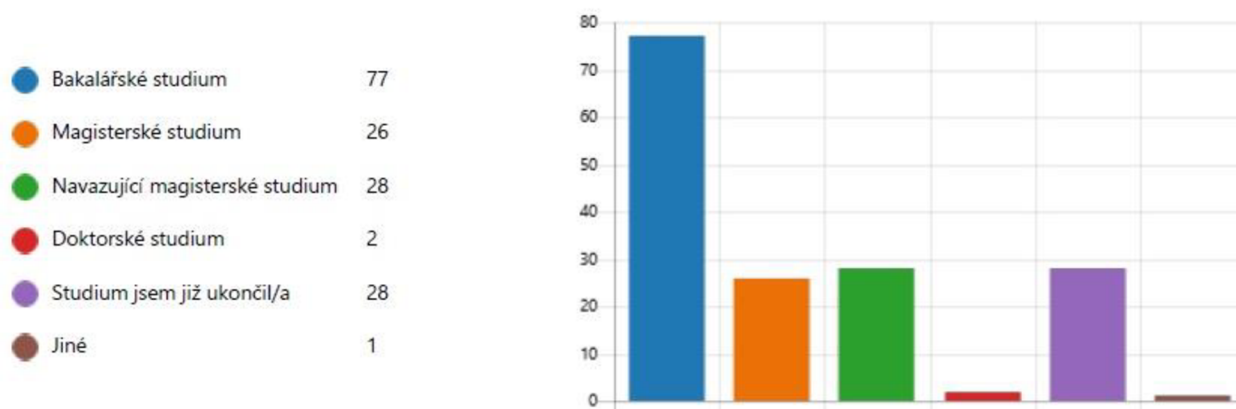
4.5 Výsledky dotazníkového šetření

4.5.1 Úvodní část dotazníku

V úvodní části dotazníku odpovídali respondenti na 6 otázek. Z celkových 162 respondentů bylo 115 žen a 46 mužů. Pouze 1 respondent pohlaví neuvedl.

První otázka zjišťovala aktuální úroveň studia respondentů. Nejvíce se jednalo o studenty bakalářského studia (77 resp.), následovali studenti magisterského studia (26 resp.) a z navazujícího magisterského studia jich bylo 28. Dalších 28 respondentů již studium ukončilo. Pouze 2 byli studenti doktorského studia.

V současné chvíli studujete?

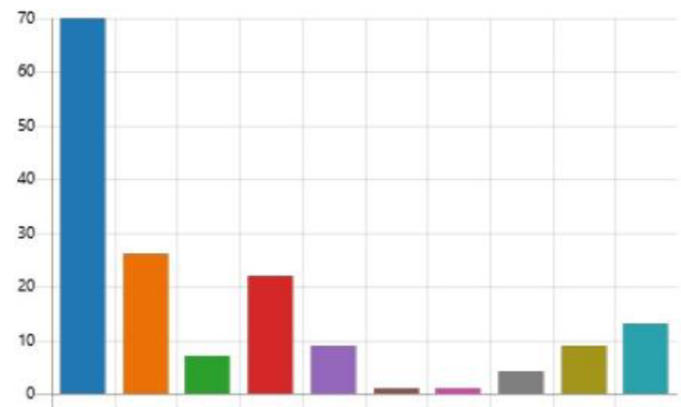

Graf č. 1 Úroveň studia, zdroj: vlastní výzkum

Další otázka směřovala na obor studia respondentů. Z nabízených možností respondenti nejčastěji volili Ekonomii, administrativu, management (70 resp.). Druhou nejpočetnější skupinu tvořili studenti pedagogie (26 resp.) a informatiky, techniky (22 resp.). V menším zastoupení se objevili i studenti zemědělství, ekologie (9 resp.), humanitních věd (9 resp.) a zdravotnictví, farmacie (7 resp.).

V jakém oboru studujete / jste studovali?

Ekonomie, administrativa, ma...	70
Pedagogika	26
Zdravotnictví, farmacie	7
Informatika, technika	22
Humanitní a společenské vědy	9
Právo a veřejná správa	1
Gastronomie, hotelnictví	1
Umění	4
Zemědělství, ekologie	9
Jiné	13

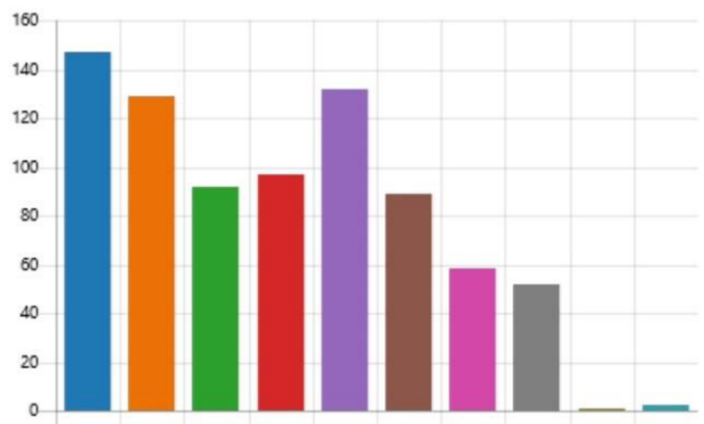

Graf č. 2 Obor studia, zdroj: vlastní výzkum

Navazovala otázka na konkrétní univerzitu, kde měli respondenti uvést, jakou univerzitu momentálně studují nebo kterou studovali. Dominantní skupinu tvořili studenti z Univerzity Hradec Králové (79 resp.). Dále byly uváděny následující školy – Vysoká škola ekonomická v Praze (16 respondentů), Česká zemědělská univerzita (12 resp.), Karlova univerzita (10 resp.), Masarykova univerzita (5 resp.), Mendelova univerzita (5 resp.), Vysoká škola polytechnická v Jihlavě (5 resp.) a několik dalších (viz přílohy).

Další otázka zjišťovala největší přínosy pobytů v zahraničí. Většina respondentů se shodla na tom, že jedním z největších přínosů je zlepšení jazykových schopností (147 resp.). Na druhé příčce se umístil osobní rozvoj, osamostatnění se a získání sebevědomí (132 resp.). Za významný přínos považuje většina respondentů i poznání nové země a kultury (129 resp.). Získání nových kontaktů a přátel v zahraničí vidí jako přínos 97 respondentů. Na vyšších příčkách se umístila i zkušenost se studiem/prací v zahraničí (92 resp.) a možnost cestovat (89 resp.). Pouze 58 respondentů považuje za potenciální přínos získání výhody při hledání zaměstnání v budoucnu. Možnost „nevidím žádné přínosy“ zvolil pouze 1 z respondentů. I přesto, že téměř všichni respondenti považují studijní či pracovní pobyty v zahraničí za přínosné v mnoha různých směrech, pouze malá část z nich se se na takový pobyt skutečně vydala.

Jaké jsou podle Vás největší přínosy studijního pobytu či praxe v zahraničí?

Graf č. 3 Přínosy, zdroj: vlastní výzkum

Pouze 28 respondentů (z celkového počtu 162) se zúčastnilo programu Erasmus+ – z tohoto počtu bylo studentů UHK, konkrétně 21 žen a 7 mužů. Nejvíce se mezi nimi vyskytlo studentů ekonomie, administrativy, managementu (17 resp.) a pedagogiky (4 resp.).

Zúčastnili jste se v průběhu studia programu Erasmus+?

Graf č. 4 Účast, zdroj: vlastní výzkum

4.5.2 Skupina A – Respondenti, kteří se nezúčastnili programu Erasmus+

Respondentů, kteří se programu Erasmus+ nezúčastnili, bylo celkem 134. Výsledky šetření ukazují, že většina respondentů, kteří se programu nezúčastnili, o účasti alespoň uvažovali (93 resp.).

Uvažovali jste o tom?

● Ne	41
● Ano	93

Graf č. 5 Uvažování o účasti, zdroj: vlastní výzkum

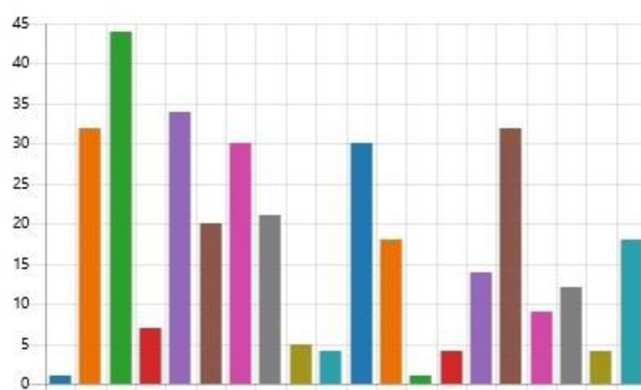
Jedním z hlavních cílů výzkumu bylo zjistit, jaké jsou důvody pro neúčast studentů na programu. Výsledky naznačují, že nejčastějšími důvody jsou nejistota v cizím jazyku (34 resp.), odloučení od rodiny, přátel nebo partnera (32 resp.), obava, že studium v zahraničí bude příliš složité (30 resp.), prodloužení doby studia a jiné komplikace (30 resp.). Jako důvod k neúčasti zvolilo 20 respondentů i obavu z nedostatku finančních prostředků.

Jako další důvod k neúčasti zvolilo 21 respondentů Pochybnosti o svých schopnostech zvládnout cestu a pobyt v zahraničí. Strach ze změny je bariérou pro 18 respondentů. Může to poukazovat na nedostatečné sebevědomí studentů a strach vykročit z tzv. komfortní zóny. Složitý proces zařizování a administrativa spojená s pobytem v zahraničí odrazuje 14 respondentů. Pouze 12 respondentů zahraničí vůbec neláká. V budoucnosti se plánuje programu zúčastnit 32 respondentů. V rámci jiného programu vycestovalo 7 studentů.

Na výsledky šetření měla dopad i aktuální světová pandemie trvajících od března roku 2020, její následky na průběh programu Erasmus+ byly popsány v předchozí kapitole. Jako důvod neúčasti na programu Erasmus+ tak uvedla velká část respondentů (44) právě momentální situaci ve světě.

Proč jste se nezúčastnili programu Erasmus+?

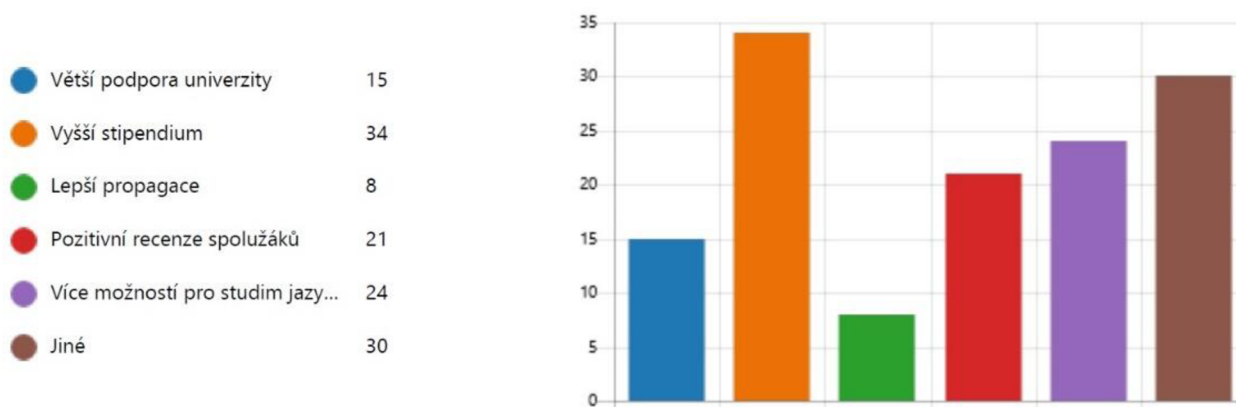
● Neprošel/neprošla jsem výběr...	1
● Plánuji se zúčastnit v budoucnu	32
● Momentální situace ve světě (...)	44
● Na dlouhodobý pobyt v zahra...	7
● Nejistota v cizím jazyku	34
● Obava z nedostatku finančníc...	20
● Obava, že studium v zahraničí ...	30
● Pochybnosti o svých schopnos...	21
● Nedostatečná podpora univer...	5
● Nedostatečná propagace pro...	4
● Prodloužení doby studia, či jin...	30
● Strach ze změny	18
● Negativní recenze od ostatníc...	1
● Nevyhovující nabídka destinací	4
● Složitý proces zařizování, admi...	14
● Odloučení od rodiny, přátel, p...	32
● Celková lenost	9
● Zahraničí mě neláká	12
● Zdravotní či osobní důvody	4
● Jiné	18

Graf č. 6 Důvody neúčasti, zdroj: vlastní výzkum

Následující otázka zjišťovala, zda by některé z uvedených faktorů mohly motivovat respondenty k účasti na programu Erasmus+. Přestože v předchozí otázce uvedlo pouze 20 respondentů jako důvod k neúčasti obavy z nedostatku financí, 34 respondentů zvolilo jako možný motivační faktor vyšší stipendium. 24 respondentů by ocenilo více možností pro studium jazyků – kurzy a lekce nabízené univerzitou. Intenzivnější jazyková příprava by mohla zmírnit obavy studentů, zda zvládnou pobyt a studium v cizí zemi. Možnost „Jiné“ zvolilo 30 respondentů, kteří měli možnost vyjádřit svůj názor v následující otázce.

Co by Vás mohlo motivovat k účasti?

Graf č. 7 Motivace k účasti, zdroj: vlastní výzkum

4.5.2.1 Komentáře respondentů

Poslední otázka dotazníku byla otevřená a sloužila jako prostor k vyjádření osobního názoru respondentů, popřípadě k upřesnění odpovědí. Několik respondentů se shodovalo v názoru, že účast na programu je pro ně nepřínosná. Preferují se soustředit na práci či studium a nevnímají účast na programu jako nutnost a ani po ní netouží. Programu by se zúčastnili pouze, kdyby to byla povinná součást studia.

- „V mém případě ani nevím, snažím se zaměřit na osobní projekty. Erasmus je časově i energicky náročnější než klasické studium.“
- „Motivace k účasti u mne není z toho důvodu, že chci spíše dokončit studium včas. Přestože by mohly být některé předměty uznány, na mé katedře by se tak nestalo, to jsem si na 100% jistá. Také si nejsem jistá, jestli by mi to k něčemu bylo, jelikož obor, který studuji, má specifické požadavky (nebo spíše pedagogové), které se jen tak neslučují s jinými školami – nebylo by mi to v oblasti vzdělání přínosem. Výjezd do zahraničí mě láká, ale ne za účelem studia, to si mohu vyjet kdykoli samostatně a neomezovat se tím, že budu muset vše plánovat jen v okolí jednoho místa – mám radši roztráštěné výlety, kdy nezůstávám dlouho na jednom místě.“
- „Erasmus mě nelákal a hlavním důvodem mého nevycestování byly povinnosti (zejména pracovní) mimo školu. Nicméně jsem v průběhu bakalářského studijního programu strávila týden ve Finsku v rámci mezinárodního projektu.“

V rámci programu Erasmus bych bývala vycestovala v případě, že by bylo jeho absolvování nezbytné pro dokončení studia.“

Mnoho studentů se také shoduje na tom, že kvůli účasti na programu jim mohou vznikat problémy s uznáním předmětů a prodloužení délky studia, případně výjezd ztěžuje forma jejich studia nebo univerzita výjezd vůbec nenabízí.

- *„Co by mě mohlo motivovat k účasti – asi kdybych jela s někým, koho dobře znám anebo kdybych měla větší zkušenosti s cestováním obecně.“*
- *„Při kombinovaném studiu je poměrně nemožné absolvovat Erasmus.“*
- *„Erasmu jsem se nezúčastnil, protože jsem jel na podobný program jménem Ceepus.“*
- *„Podpora univerzity v souvislosti s uznáváním předmětů.“*
- *„Jsou univerzity, které to vůbec nenabízejí. To by se mělo změnit.“*

Jak již vyplynulo z předchozích otázek, někteří studenti mají obavy, zda účast na programu zvládnou z finančního hlediska. V následující výpovědi se studentka svěřuje s problémem, který se týká výplaty stipendia. Nemusí to tedy vždy být nutně výše stipendia, která může být pro některé studenty nedostatečná, ale i doba, kdy stipendium obdrží.

- *„Dodala bych jen, že mě od Erasmu odradilo to, že jsem neměla žádnou finanční rezervu a viděla jsem u svých kamarádů, že je potřeba. Hlavně teda v začátku, kdy koleje a různé poplatky v místě pobytu musíte platit dopředu a stipendium od školy přijde až později – kdo teda nemá finanční polštář na tyto poplatky, tak i když škola má pohádkové stipendium, tak ho to zpoždění jeho vyplacení prostě limituje. Já třeba prostě nemám rodinu, která by měla zbytečné peníze a žije od výplaty k výplatě, takže to prostě nepřichází v úvahu.“*

Současná situace ve světě ovlivnila mnoho studentů, kteří o výjezdu zatím pouze přemýšleli nebo se do programu již přihlásili – mnoho pobytů bylo kvůli současné situaci zcela zrušeno. Momentálně pro studenty přetrvávají pocity nejistoty, kdy není jasné, zda na pobyt budou moci odjet. Zároveň kvalita zážitku bude snížena, pokud se nebudou moci účastnit aktivit, které jsou běžně součástí

pobytu. Dle výpovědí studentů se dá předpokládat, že pokud by se situace zlepšila, měli by o účast na programu zájem.

- *„Motivovala by mě lepší situace s pandemií ve světě. Současná pandemie ve mně vyvolává mnoho nejistot při potenciálním výjezdu a to můj chtíč vycestovat momentálně snižuje. Např. sdružování s lidmi, zavřené podniky, neúplná svoboda pohybu, nečekané ekonomické náklady, nemožnost docházet prezenčně na praxi/do školy.“*
- *„Nezúčastnila jsem se hlavně z důvodu pandemie, nicméně měla jsem jet do USA na Work and Travel, kam jsem právě díky pandemii nemohla. Každopádně Erasmus je skvělá příležitost, a pokud by mě zaujala nabídka na navazujícím studiu, tak bych o tom uvažovala. UHK FIM nabízí slušné podmínky, tudíž by to problém být neměl z jejich strany, nabídka je docela široká.“*
- *„Byla jsem i přijatá a měla jsem jet, ale pobyt se pár měsíců předtím zrušil, kvůli pandemii, ze strany hostitelské univerzity.“*
- *„V tomto týdnu jsem prošel výběrovým řízením, Erasmu se zúčastním letos na podzim (pokud situace dá).“*

4.5.3 Skupina B – Respondenti, kteří se zúčastnili programu Erasmus+

Druhá verze dotazníku byla zaměřena na studenty, kteří se programu Erasmus+ zúčastnili, těchto studentů bylo 28. Většina z nich se zúčastnila studijního pobytu (24 resp.), na stáž se vydali 2 studenti a 1 se zúčastnil jak studijního pobytu, tak stáže. Více než jednou se programu zúčastnilo 7 respondentů.

V době svého prvního výjezdu na Erasmus+ většina studovala bakalářské studium (20 resp.), v rámci magisterského studia vyjelo 5 studentů a během

navazujícího magisterského studia vyjeli 3 studenti. Jejich pobyt trval v průměru 5,5 měsíce. Někteří studenti museli kvůli pandemii svůj pobyt předčasně ukončit.

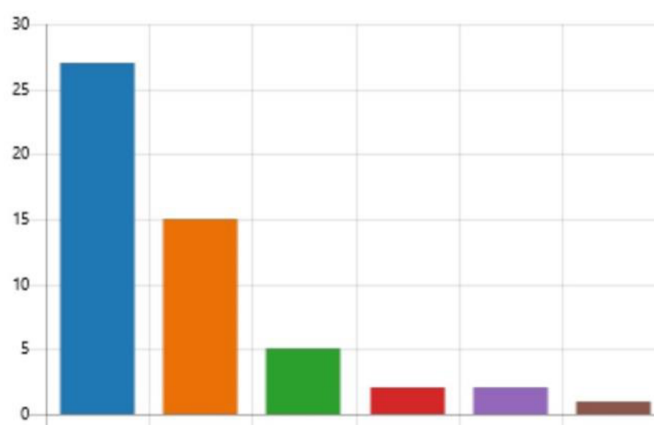
V době výjezdu na Erasmus jste studovali?

Graf č. 8 Studium v době výjezdu, zdroj: vlastní výzkum

Z výzkumu vyplývá, že studenti nejvíce informací získávají přímo od své univerzity, ať se jedná o školní web, akce určené pro propagaci programu nebo od zaměstnanců školy. Často mohou přebírat informace i od studentů, kteří již pobyt absolvovali.

Kde jste se o programu dozvěděli/získávali informace?

Graf č. 9 Získávání informací, zdroj: vlastní výzkum

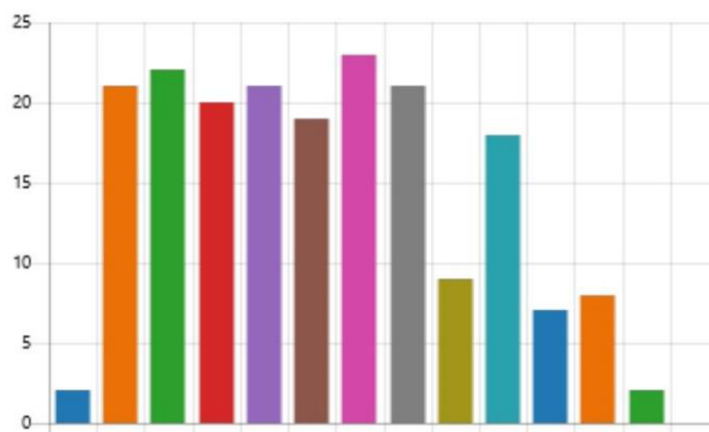
Následující otázka zjišťovala, co motivuje studenty k účasti na programu. Nejčastěji respondenti volili možnosti poznání cizí země a kultury (23 resp.) a příležitost vyzkoušet si život v zahraničí (22 resp.). Následovalo zlepšení jazykových schopností/učení se nového jazyka (21 resp.), příležitost potkat nové lidi a získat kontakty po celém světě (21 resp.) a příležitost k cestování (21 resp.).

Příležitost vyzkoušet si studium v zahraničí (jiný způsob studia, jiné předměty apod.) motivovala k účasti 20 respondentů. Dále volili i možnosti jako příležitost pro osobní rozvoj, zlepšení soft skills, osamotnění se, získání sebejistoty (19 resp.) a chuť zažít něco nového, vymanit se ze stereotypu (18 resp.).

Vidina získání výhody při hledání práce v budoucnosti motivovala 9 respondentů, 8 respondentů lákalo strávit „uvolněnější“ semestr/rok (více volného času, cestování) a získání stipendia bylo motivací pro 7 studentů. Pro 2 respondenty byla účast na programu povinnou součástí studia.

Co Vás motivovalo se programu zúčastnit?

● Výjezd do zahraničí je na mé u...	2
● Zlepšení jazykových schopnos...	21
● Příležitost vyzkoušet si život v ...	22
● Příležitost vyzkoušet si studiu...	20
● Příležitost potkat nové lidi a zí...	21
● Příležitost pro osobní rozvoj (z...	19
● Poznání cizí země, kultury	23
● Příležitost k cestování	21
● Získání výhody při hledání prá...	9
● Chuť zažít něco nového, vyna...	18
● Získání Erasmus stipendia	7
● Lákalo mě strávit „uvolněnější“...	8
● Získat pracovní zkušenost v za...	2
● Jiné	0

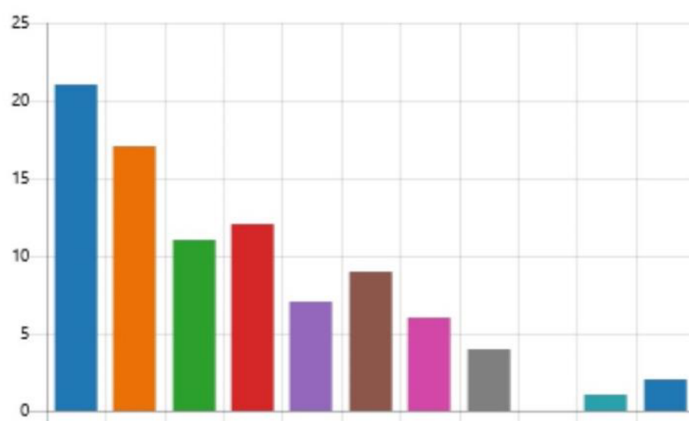

Graf č. 10 Motivace, zdroj: vlastní výzkum

Dále byli respondenti dotazováni ohledně volby země pro svůj pobyt, odpovědi byly velmi různorodé. Nejčastěji se vykytovaly země Taiwan (6 resp.), Belgie (3 resp.), Německo (3 resp.), Španělsko (3 resp.), Dánsko (3 resp.), Portugalsko (2 resp.), Finsko (2 resp.) a Nizozemsko (2 resp.). Země, kam se vždy vydal pouze 1 respondent byly Estonsko, Jihoafrická republika, Jižní Korea, Kypr, Lotyšsko, Norsko, Rakousko a Slovinsko.

Nejčastější motivací pro volbu dané destinace byla pro studenty možnost poznat danou zemi a její kulturu (21 resp.). Příroda, památky a města dané destinace lákala 17 respondentů. Motivací pro některé bylo i studium místního jazyka (12 resp.) či vyhovující studijní program (11 resp.). Pro některé studenty byla důležitá výhodná poloha země pro cestování (9 resp.), příjemné podnebí (7 resp.) a krátká vzdálenost od domova (6 resp.). Pro 4 respondenty bylo jejich snem vyzkoušet si život v konkrétní zemi (4 resp.).

Proč jste si zvolili tuto destinaci?

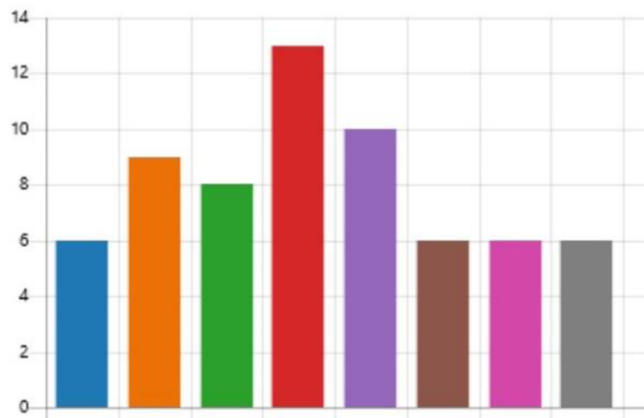
Graf č. 11 Důvod volby destinace, zdroj: vlastní výzkum

Nejvíce dotazovaných studentů mělo před účastí na programu obavy, protože to pro ně byla oproti normálnímu životu velká změna a krok do neznáma (13 resp.). Doprovázely je s tím často spojené pochybnosti o svých schopnostech zvládnout cestu a pobyt v zahraničí (10 resp.).

Obavu z nedostatku finančních prostředků pociťovalo 9 respondentů. Z odloučení od rodiny, přátel či partnera mělo obavu 8 respondentů. V menším počtu se vyskytovaly obavy o náročnost studia/praxe v zahraničí (6 resp.), komplikace se studiem na domácí univerzitě (6 resp.) a nejistota v cizím jazyku (6 resp.) Žádné obavy před účastí na programu nemělo 6 respondentů.

Jaké byly Vaše obavy před účastí na programu?

Neměl/a jsem žádné obavy	6
Nedostatek finančních prostře...	9
Odloučení od rodiny, přátel, p...	8
Krok do neznáma, velká změna	13
Pochybnosti o svých schopnos...	10
Studium/praxe v zahraničí bu...	6
Komplikace se studiem na mé ...	6
Nejistota v cizím jazyku	6
Jiné	0

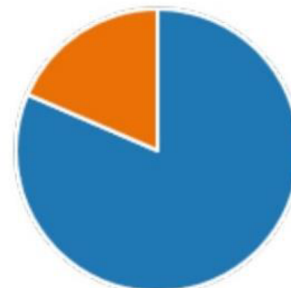

Graf č. 12 Obavy, zdroj: vlastní výzkum

Dle výsledků byla s celkovým procesem spokojena (podání přihlášky, výběr destinace a instituce, dokumenty, pojištění, hledání ubytování) většina respondentů.

Jak jste byli spokojeni s celkovým procesem?

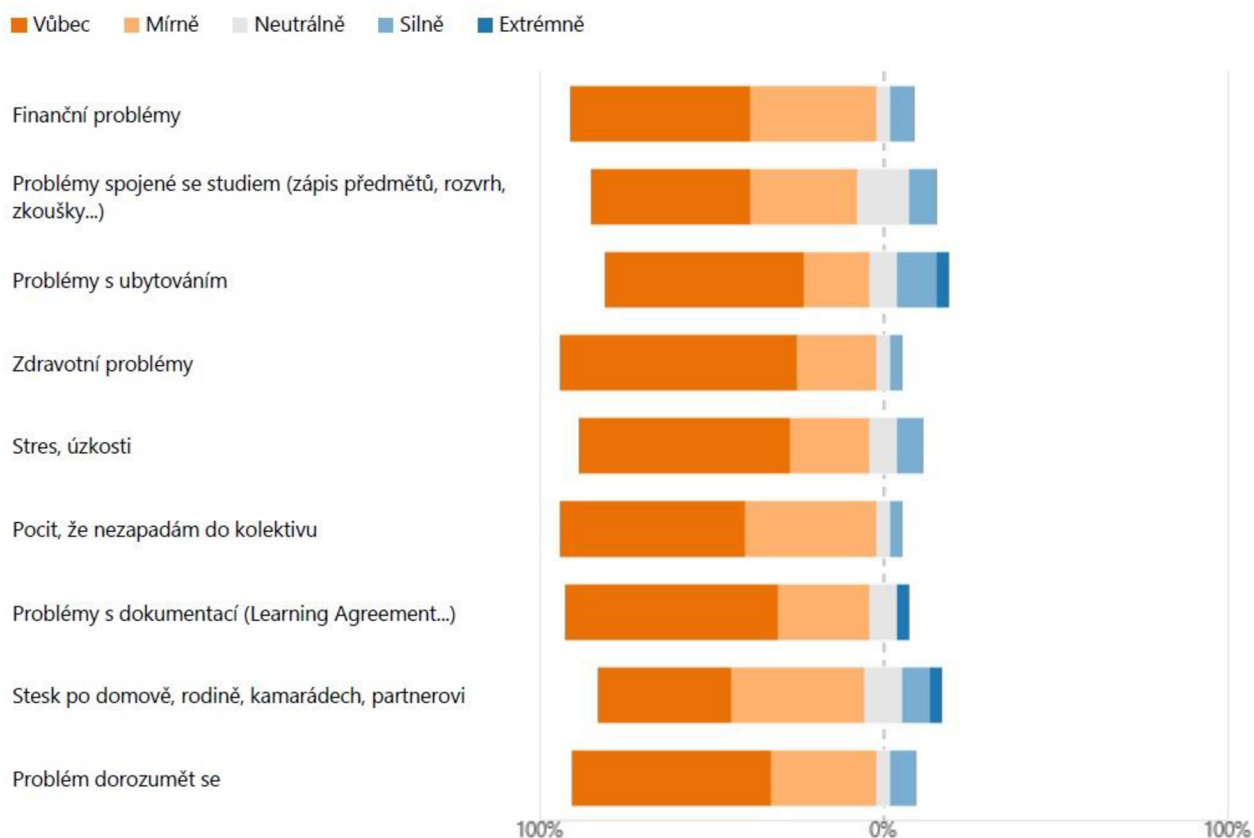
Spokojený	22
Spíše spokojený	5
Spíše nespokojený	0
Velmi nespokojený	0

Graf č. 13 Spokojenost s procesem, zdroj: vlastní výzkum

Následující otázka zkoumala, zda se studenti během pobytu setkali s nepříjemnými situacemi. Z výsledků vyplývá, že většina studentů neměla během pobytu výrazné problémy. Potíže, které se v menší míře vyskytovaly, souvisely s ubytováním či steskem po domově. U některých respondentů se vyskytovaly problémy spojené se studiem a dokumentací/administrativou. V malé míře i finanční problémy nebo problémy se stresem a úzkostmi.

Zažili jste během svého pobytu některou z následujících situací?

Graf č. 14 Problémy, zdroj: vlastní výzkum

V další otázce, která byla otevřená, měli studenti možnost svěřit se s problémy, se kterými se během pobytu setkali:

- „Pobyt v rámci Erasmu+, tedy pobyt v určité oblasti, je na období přesně 6 měsíců a člověk musí přijet v přesné datum, já si však koupila nejdřív letenku do Thajska, tudíž na Taiwan jsem přijela déle. Muselo se to řešit tak, že jsem musela i déle na Taiwanu zůstat, což mi ve výsledku opravdu nevadilo.“
- „Nedostatek financí – musel jsem měnit byt, takže propadla kauce + chyba v žádosti, takže mi nebyl proplacen celý pobyt a musel jsem po návratu žádat o doplacení.“
- „Spousta administrativy, administrativní problémy.“
- „Nedostatek financí při studiu v Nizozemsku.“
- „Krom financí nic podstatného.“

- *„S platbou mojí kartou, musela jsem si založit účet v místní bance, ubytování bylo těžké najít.“*
- *„Covid a nucené zkrácení erasmu.“*
- *„Jen pandemie a uzavření hranic.“*
- *„Štěnice v místě pobytu a jiný ohavný hmyz. “*
- *„Koordinace na zahraniční univerzitě.“*

Výpovědi studentů potvrzují výsledky z předchozí otázky. Nejčastěji je trápily problémy spojené s ubytováním, administrativou či financemi. V zemích s vyššími životními náklady, jako je například zmíněné Nizozemsko, může být pro mnoho studentů problém vystačit si pouze se stipendiem. Před výběrem destinace je pro každého studenta důležité zvážit, zda bude schopen pobyt finančně zvládnout. S ubytováním mívají studenti nejčastěji problémy v případě, že zahraniční instituce neposkytuje ubytování a musí pak shánět ubytování vlastní, což bývá komplikovanější. Kvůli právě probíhající pandemii byli někteří studenti nuceni svůj pobyt předčasně ukončit.

Dalším z cílů výzkumu bylo zjistit, jak studenty obohatila účast na programu Erasmus+ a co považují za největší přínosy. Nejvíce studentů se shodlo na tom, že jim program přinesl zážitky, na které budou vzpomínat celý život (24 resp.). Dále respondenti nejčastěji uváděli zlepšení jazykových schopností (23 resp.), poznání jiné země (23 resp.) a zkušenost s odlišným studijním prostředím (23 resp.).

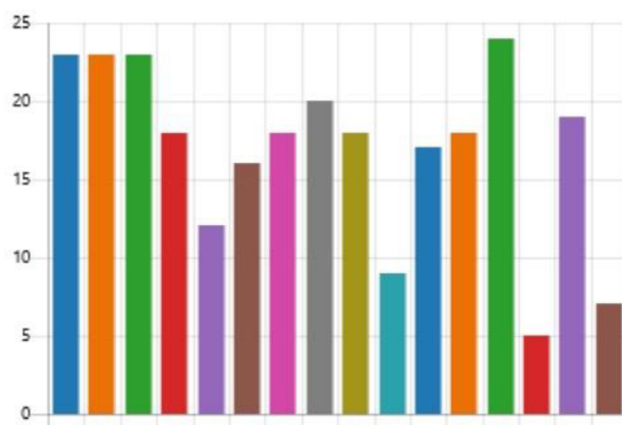
Schopnost lépe se orientovat v multikulturním prostředí zvolilo 20 respondentů. Možnost cestování během programu ocenilo 19 respondentů. Rozšíření obzorů a nový pohled na svět si z programu odneslo 18 respondentů. Větší tolerantnost, otevřenost a přizpůsobivost přinesl zahraniční pobyt 18 respondentům. Studenti dále získali nová přátelství (18 resp.), kontakty po celém světě (17 resp.) a 5 respondentů potkalo během pobytu svého partnera.

Dále studenti vnímají jako přínos, že mohou účast na program uvést do svého životopisu a získat tak možnou výhodu při hledání zaměstnání (18 resp.). Rozvinutí soft skills (komunikační dovednosti, schopnost pracovat s lidmi odlišné kultury) na sobě pozoruje 16 studentů. Celkové zvýšení sebevědomí pocítilo 12 respondentů.

Nový životní styl nebo směr získalo díky účasti na programu 9 studentů. Toužit po životě v zahraničí v budoucnosti začalo 7 respondentů.

Co Vám Erasmus+ přinesl?

Zlepšení jazykových schopností	23
Zkušenost s odlišným studijní...	23
Poznání jiné země	23
Zajímavý bod do životopisu	18
Zvýšení sebevědomí	12
Rozvinutí „soft skills“ (komuni...	16
Větší otevřenost, tolerantnost,...	18
Schopnost lépe se orientovat ...	20
Rozšíření obzorů, nový pohled...	18
Nový životní styl/směr	9
Kontakty po celém světě	17
Nová přátelství	18
Zážitky, na které budu vzpomín...	24
Partnera/partnerku	5
Cestování	19
Touhu po životě v zahraničí v ...	7
Jiné	0

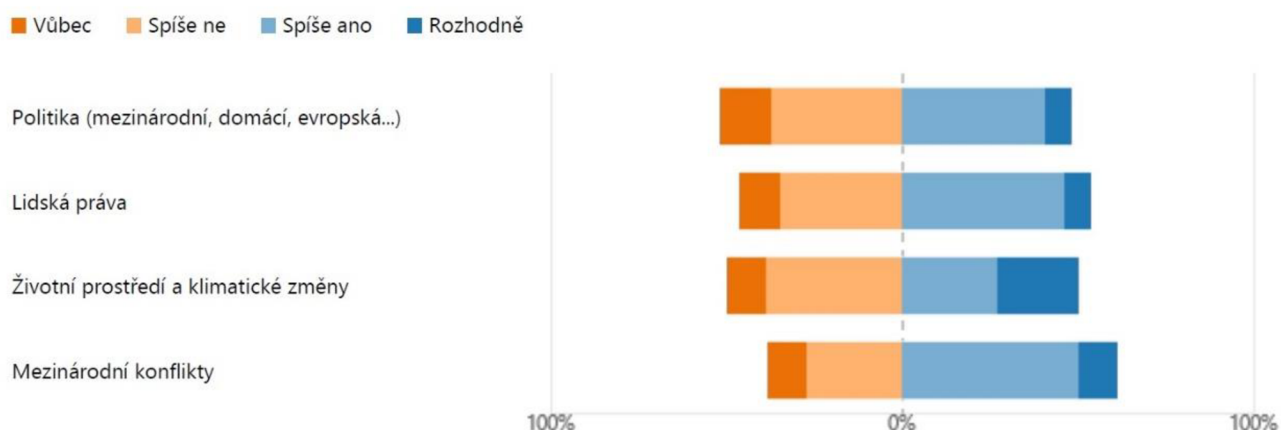
Graf č. 15 Přínosy programu Erasmus+, zdroj: vlastní výzkum

Následující otázka zkoumala, zda se díky programu Erasmus+ prohloubil zájem studentů o některé z uvedených témat. Odpovědi byly u většiny témat velmi vyrovnané. Zájem o politiku se spíše zvýšil u 40,7 % respondentů a rozhodně se zvýšil pouze u 7,4 %. Problematika lidských práv začala více zajímat 53,9 % respondentů. U 50 % respondentů se zvýšil zájem o životní prostředí a klimatické změny. Mezinárodní konflikty bylo téma, o které se díky programu začalo zajímat nejvíce studentů, celkově 61,5 %.

Mnoho institucí nabízí Erasmus studentům předměty, které se často na podobná témata zaměřují a vzbuzují v nich zájem o danou problematiku – nabídka na každé univerzitě může být zcela odlišná. Záleží tak na každém studentovi, jakou

instituci zvolí a následně i jaké předměty se rozhodne studovat. I díky setkávání se s lidmi z různých zemí a kultur se mohou o těchto tématech dozvědět nové informace a různé úhly pohledu.

Zvýšil se díky Erasmu Váš zájem o následující témata?

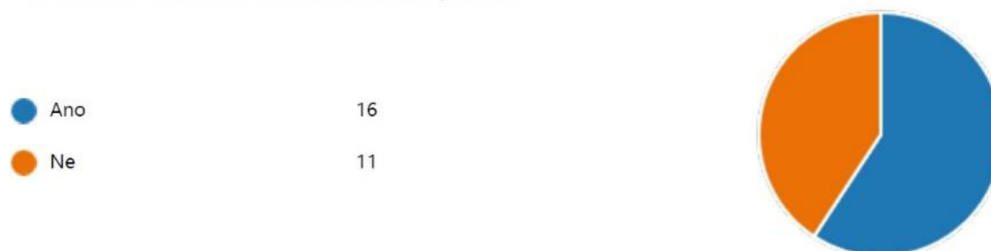
Graf č. 16 Zájem, zdroj: vlastní výzkum

Stav, který se poměrně často vyskytuje u lidí po návratu, ať už přímo z programu Erasmus+ nebo podobného pobytu v zahraničí, se nazývá Post-Erasmus deprese. Blíže byl tento stav popsán již v předchozí kapitole. Respondenti v dotazníku odpovídali na otázku, zda se právě s tímto stavem po návratu domů setkali – Post-Erasmus deprese postihla 61 % z nich.

Návrat domů může být pro mnoho studentů složitý i přesto, že se většinou těší na své blízké, které dlouho neviděli. Bohužel ale musí opustit všechny nové přátele, které během programu potkali a se kterými trávili mnoho času. Život během programu bývá plný aktivit, ať už studijních či volnočasových a běžný život pak může studentům připadat nudný.

Depresivní nálada a negativní pocity ale časem odezní a zůstanou pouze krásné vzpomínky. Některé univerzity pro studenty, kteří po návratu těžším obdobím procházejí, nabízejí poradenské služby. Studenti se mohou například přidat k některé ze studentských organizací (ESN, AIESEC), kde mohou opět přijít do styku se zahraničními studenty a ocitnout se tak znovu v zajímavém multikulturním prostředí.

Postihla Vás tzv. Post-Erasmus deprese?

Graf č. 17 Post-Erasmus deprese, zdroj: vlastní výzkum

Z výzkumu vyplývá, že většina respondentů (22 resp.) by měla zájem se program znovu zúčastnit, pokud by měli možnost.

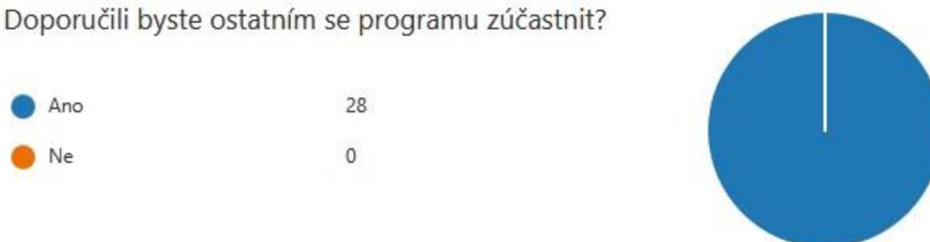
Pokud by tu byla možnost, zúčastnili byste se programu znovu?

Graf č. 18 Další účast, zdroj: vlastní výzkum

Předposlední otázka zjišťovala, zda by studenti, kteří program Erasmus+ absolvovali, doporučili účast na programu ostatním. U této otázky se všichni respondenti jednohlasně shodli na tom, že by ostatním výjezd na Erasmus+ doporučili.

Doporučili byste ostatním se programu zúčastnit?

Graf č. 19 Doporučení, zdroj: vlastní výzkum

V poslední otázce měli studenti celkově zhodnotit svůj Erasmus+ zážitek. Volili na škále od 1 do 5 hvězdiček (čím větší počet hvězdiček, tím vyšší spokojenost). Průměrné hodnocení dosáhlo na 4,68. Většina respondentů

ohodnotila svůj zážitek 5 hvězdičkami (20 resp.). Dalších 7 respondentů ohodnotilo svůj celkový zážitek na 4 hvězdičky a 1 respondent zvolil 3 hvězdičky.

Z výsledků šetření vyplývá, že většina studentů považuje svůj Erasmus+ pobyt za velmi pozitivní zkušenost. I přes některé problémy, které se během jejich účasti vyskytly, stále převažují pozitivní pocity. Všichni respondenti považují svou účast na programu v nějakém směru za přínosnou a doporučili by ji i ostatním studentům.

5 Shrnutí výsledků

Z výsledků výzkumu vyplývá, že ze 162 respondentů se pouze 28 zúčastnilo programu Erasmus+. Výsledky tak budí dojem, že studenti po výjezdu do zahraničí příliš netouží. Nicméně dalších 93 respondentů o výjezdu alespoň uvažovalo. Přestože název dotazníku „Motivace studentů k účasti na programu Erasmus+“ spíše zaujme studenty, kteří mají o dané téma zájem, tak většina respondentů se programu nezúčastnila. Výsledky šetření mohlo ovlivnit mnoho faktorů.

Poměrně malé zastoupení respondentů, kteří se programu Erasmus+ zúčastnili, nemusí nutně být velkým překvapením. Přestože Česká republika patří mezi země, které vysílají i přijímají velký počet studentů a patří jí 10. příčka mezi evropskými zeměmi, v posledních letech počty vyjíždějících studentů klesají (DZS, 2021). Zároveň se mezi respondenty vyskytovalo poměrně velké množství studentů UHK. Právě i na UHK jsou počty vyjíždějících studentů nižší, naopak přijíždějících studentů přibývá. Výsledky šetření pravděpodobně ovlivnila i pandemie koronaviru probíhající od začátku roku 2020. Mnoho studentů tak buď vyjet nemohlo, nebo se obávalo se nejistoty. Studenti, kteří se programu v tomto období zúčastnili, měli velmi omezené aktivity a ve většině zemí i online výuku. Jejich celkový zážitek byl tak situací velmi ovlivněn.

Současná situace by mohla mít ale i pozitivní vliv na výjezdy studentů do zahraničí v následujících letech v případě, že se situace stabilizuje a bude opět možné za jednodušších podmínek volně cestovat. Mnoho mladých lidí bude nejspíše mít o cestování vyšší zájem, jelikož byli nuceni strávit dlouhé měsíce na jednom místě s velmi omezenými možnostmi aktivit. Mladí lidé si budou chtít vynahradit čas, který během pandemie ztratili. Proto by v následujících letech mohl zájem o zahraniční studijní a pracovní pobyty vzrůst. Zároveň se možná bude jednat o jednu z jednodušších forem cestování, jelikož cestování může stále být ztížené bezpečnostními opatřeními, jako např. nutnost negativních testů před cestou. Proto vycestovat a zůstat delší dobu v jedné zemi může být méně komplikované a nákladné.

Z výsledků výzkumu vyplynulo, že i studenti, kteří se programu nezúčastnili, vidí na studijním pobytu/praxi v zahraničí nějaké přínosy. Nejvíce studentů

považuje za přínos zlepšení jazykových schopností, dále osobní rozvoj, získání sebevědomí a poznání nové země a kultury. I přesto, že téměř všichni respondenti považují program za přínosný, většina z nich se ho nezúčastnila. Proto se další část výzkumu zabývala důvody, které vedly k neúčasti studentů na programu Erasmus+.

Výzkumná otázka: Jaké jsou důvody k neúčasti studentů na programu Erasmus+?

Mezi nejčastější důvody neúčasti na programu patří dle respondentů nejistotu v cizím jazyku, odloučení od blízkých, obava o náročnost studia v zahraničí a komplikace se studiem. Jako důvod k neúčasti zvolilo několik respondentů i obavu z nedostatku finančních prostředků. V porovnání s výsledky The Erasmus impact study (2014), kde hlavní bariérou pro účast mnoha studentů byly finanční důvody, lze usuzovat, že i čeští studenti mohou mít problém s finanční jistotou během pobytu. Zároveň se ale pravděpodobně nejedná o hlavní důvod neúčasti. Vzhledem k právě probíhající pandemii byl nejčastěji uváděným důvodem právě stav momentální situace a s ní spojené problémy. Několik studentů pro výjezd zvolilo jiný program.

Výzkumná otázka: Co by je mohlo k účasti motivovat?

Dalším cílem bylo zjistit, co by mohlo studenty motivovat k účasti na programu Erasmus+. Zde se nejčastěji respondenti přikláněli k vyššímu stipendiu, které by jim poskytlo finanční jistotu. Někteří by ocenili více možností pro studium jazyků, aby dosáhli dostatečné úrovně. Pozitivní recenze od studentů, kteří program absolvovali, mohou být dalším přispívajícím faktorem.

V části dotazníku, kde měli respondenti doplnit své odpovědi a přispět svým komentářem, se objevilo několik zajímavých názorů. Někteří z nich se shodovali v podobném názoru – Erasmus+ je pro ně komplikace navíc či ztráta času. Tito studenti se raději věnují studiu na domácí univerzitě, osobním projektům nebo již mají práci, kterou nechtějí opouštět a programu by se zúčastnili pouze v případě, že by výjezd byl povinnou součástí studia. Dále studenti zmiňovali problémy s uznáváním předmětů na jejich univerzitě a další komplikace se studiem.

Objevil se i komentář spojený s finančními problémy. Spíše, než výše stipendia trápila respondentku doba, kdy je stipendium vypláceno. Náklady na ubytování, pojištění apod. se ve většině případů musí platit s předstihem, tedy v době, kdy studenti ještě stipendium neobdrželi. Je tak většinou nutné mít na tyto výdaje rezervu, kterou si někteří studenti nemohou dovolit. Další komentáře se týkaly především problémů vzniklých v souvislosti s aktuální situací.

Výzkumná otázka: Jaké jsou motivace studentů k účasti na programu Erasmus+?

Z výsledků vyplynulo, že největší motivací pro účast na programu byla možnost poznání nové země a vyzkoušení si života a studia v zahraničí, vylepšení jazykových schopností a příležitost seznámit se s lidmi z celého světa. Celkové výsledky se tak velmi přibližují výsledkům The Erasmus Impact Study (2014). Jediným větším rozdílem bylo, že dle výsledků uvedené mezinárodní studie je pro studenty velkou motivací i získání výhody pro budoucí zaměstnání, což neplatilo pro většinu respondentů tohoto výzkumu.

Výzkumná otázka: Jaké mají obavy před účastí na programu?

Před výjezdem se nejvíce respondentů obávalo velké změny a kroku do neznáma, který je díky zahraničnímu pobytu čeká. Tyto obavy přirozeně doprovází velkou část studentů, jelikož je čeká zcela nové prostředí. Mnoho z nich tak doprovází strach, zda změnu a veškeré povinnosti zvládnou. V menší míře se objevovaly i obavy ohledně financí a odloučení od blízkých.

Výzkumná otázka: S jakými problémy se setkali v průběhu pobytu?

Dále se výzkum snažil zjistit, zda respondenty během programu potkaly nějaké problémy – výsledky ukázaly, že většina studentů se nesečkala s výraznými problémy. V menší míře se vyskytly problémy spojené s ubytováním či administrativou. Několik respondentů zmínilo i finanční problémy, především v zemích s vyššími životními náklady. Opět se u několika z nich vyskytly problémy spojené s pandemií a někteří museli ukončit svůj pobyt předčasně.

Výzkumná otázka: Co považují studenti za největší přínosy programu?

Respondenti se většinou shodli na tom, že jim účast na programu Erasmus+ přinesla zážitky, na které budou vzpomínat po celý život. Za další přínosy považují zlepšení jazykových schopností, poznání života v jiné zemi a zkušenost s odlišným studijním prostředím. Díky programu se někteří začali lépe orientovat v multikulturním prostředí a získali větší nadhled. Zhruba u 50 % z nich se zvýšil zájem o důležitá společenská témata, jako jsou politika, lidská práva, klimatické změny či mezinárodní konflikty.

Výzkumná otázka: Jak hodnotí svůj zážitek?

Dle výsledků dotazníkového šetření byla většina respondentů se svým zážitkem velmi spokojená. Všichni respondenti se shodli na tom, že by doporučili účast na programu ostatním a většina by ráda vyjela znovu. Nikdo z respondentů tedy svého rozhodnutí zúčastnit se programu Erasmus+ nelitoval, a považují ho za přínosnou zkušenost v mnoha sférách života.

6 Závěry a doporučení

Bakalářská práce se věnovala tématu motivace a studentských mobilit. Teoretická část práce se zaměřovala na přiblížení základních pojmů spojených s tématem cestovní motivace a motivačních teorií. Dále se práce zaměřovala především na cestování mladých lidí, v souvislosti byly představeny populární programy umožňující cestování mladých lidí a především studentů. Následně se práce zaměřila na program Erasmus+ a zapojení univerzity UHK do mezinárodních mobilit.

V praktické části byl představen proces, kterým musí studenti projít při účasti na programu Erasmus+. Zdrojem informací pro tuto část byly vlastní zkušenosti autorky a webové stránky FIM. Dále praktická část obsahuje výzkum a analýzu jeho výsledků. Hlavním cílem výzkumu bylo odpovědět na stanovené výzkumné otázky. Otázky měly za úkol zjistit především, co motivuje studenty českých vysokých škol k účasti na programu Erasmus+, v jakých směrech je obohatil a jak byli s celkovým zážitkem spokojeni. Zároveň zjišťovaly i na jaké problémy v průběhu pobytu narazili. Stejně tak důležité bylo zjistit, proč se někteří studenti Erasmusu nebo obdobných programů zúčastnit nechtějí a zda existují způsoby, jak je k výjezdu motivovat.

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 162 respondentů, z nichž 28 se programu Erasmus+ zúčastnilo. Ze 134 respondentů, kteří se programu nezúčastnili, 93 o účasti alespoň uvažovalo a 32 z nich se plánuje v budoucnu zúčastnit. Přesto zůstává velký počet student, kteří o program nemají zájem nebo se z nějakého důvodu rozhodli se ho nezúčastnit, a to i přesto, že většina z nich vnímá studijní či pracovní pobyty v zahraničí v nějakém směru za přínosné.

Mezi nejčastější důvody neúčasti dle výzkumu patří nejistota v cizím jazyku, odloučení od blízkých, obava o náročnost studia v zahraničí, komplikace se studiem na domácí univerzitě či finanční problémy. Jako možné řešení nejistoty v cizím jazyku se nabízí větší nabídka pro studium jazyků, ať už formou kurzů nebo jako povinná součást studia. Nicméně pro studium jazyků je nutné především aktivní zapojení a snaha samotného studenta. Ze strany univerzity je klíčová především komunikace a podpora studentů ohledně výjezdů do zahraničí. Ne všechny

univerzity poskytují studentům optimální podmínky pro výjezd, a následně to pro studenty může znamenat mnoho komplikací se studiem, což je od výjezdu mnohdy odradí. Řešení finančních problémů také není jednoduché – některé univerzity se snaží studenty v tomto směru podpořit a k Erasmus+ grantu přispívají dalšími stipendii. V některých případech by k motivaci studentů stačilo i dřívější vyplacení stipendia, protože mnohdy musí studenti hradit mnoho nákladů ještě před započítáním programu, a to mnohým může činit problémy. Dále by dle výsledků výzkumu studenty mohly motivovat pozitivní recenze od absolventů programu a celkově lepší propagace programu, kdy jim bude poskytnut dostatek informací.

Nutné je zmínit důvod neúčasti na programu, který zvolilo nejvíce respondentů – tím je světová pandemie, která vypukla v roce 2020. Aktuální situace ovlivnila veškeré světové dění a ani program Erasmus+ dopadům neunikl. Ovlivněn tak byl i výzkum, protože velkou část respondentů tvořili studenti, které situace v mnoha směrech zasáhla. Mnoho studentů se tak kvůli nejisté situaci rozhodlo programu nezúčastnit.

Část určená pro respondenty, kteří se zúčastnili programu Erasmus+, představila důvody, proč se studenti rozhodli vycestovat. Motivací pro ně byla především možnost poznání cizí země a kultury, vyzkoušení života v zahraničí, zlepšení jazykových schopností nebo naučení nového jazyka, poznání nových lidí a v neposlední řadě cestování. Mnoho respondentů vidělo výhodu také ve vyzkoušení si studia v zahraničí, zlepšení soft skills a celkovém osamostatnění a získání sebejistoty. Respondenti také viděli výhodu při hledání práce v budoucnu.

Ani respondenti, kteří se programu zúčastnili, nebyli plně bez obav – báli se například velké změny, kroku do neznáma, zda zvládnou cestu a pobyt v zahraničí, odloučení od rodiny nebo nedostatku finančních prostředků. Pozitivním zjištěním bylo, že během pobytu se nesečkali s většími nepříjemnostmi. Problémy, které se v menší míře vyskytly, souvisely s ubytováním, steskem po domově, studiem a dokumentací a u některých také s financemi. Několika respondentům pobyt zkomplikovala pandemie a byli nuceni ho předčasně ukončit.

Celkově z výzkumu vyplynulo, že respondenti, kteří se programu Erasmus+ zúčastnili, zaznamenali mnoho přínosů – lze zmínit nespočet nevšedních zážitků, nových mezinárodních kontaktů a přátelství, zlepšení jazykových schopností,

poznání nových zemí, zkušenost s odlišným studijním prostředím a schopnost orientovat se v multikulturním prostředí. Zajímavá zkušenost a nabytí nových schopností tak pro mnoho z nich může znamenat výhodu při hledání práce v budoucnosti.

Respondenti si také rozšířili obzory, získali nadhled a začali se více zajímat o důležitá společenská témata jako jsou politika, lidská práva či životní prostředí. Účast na programu Erasmus+ tak výrazně pomáhá eliminovat jevy, jako jsou např. rasismus či xenofobie. Post-Erasmus deprese, před kterou jsou studenti zřídka kdy varováni a není jí věnován dostatek pozornosti, postihla nadpoloviční většinu respondentů. Celkově ale byli respondenti velice spokojeni se svou zkušeností v zahraničí a doporučili by ji ostatním.

Je nutné zmínit, že se z výsledků díky malému počtu respondentů nedají vyvozovat obecně platné závěry. Nicméně výsledky výzkumu mohou sloužit alespoň jako vhled do dané problematiky a podklad k dalším rozsáhlejší výzkumům.

7 Seznam zdrojů

1. AIESEC [online]. 2021 [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: <https://aiesec.cz/NAKONEČNÝ, M. Motivace lidského chování, 1997. Praha: Academia, ISBN: 80-200-0592-7>
2. DANN, G. (1977). Anomie, ego-enhancement and tourism. *Annals of Tourism Research*, 4(4), 184-194
3. *DŮM ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE* [online]. 2021 [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: <https://www.dzs.cz/program/erasmus>
4. EUROPEAN COMMISSION: *Erasmus+* [online]. [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/node_en
5. *FIM - zahraniční mobility studentů* [online]. Univerzita Hradec Králové, 2021 [cit. 2021-3-21]. Dostupné z: <https://www.uhk.cz/cs/fakulta-informatiky-a-managementu/zahranici/mobility-studentu>
6. CHLEBOUNOVÁ, Tereza. 10 věcí, které jste nevěděli o programu Erasmus+. EUROSKOP [online]. [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9007/33616/clanek/10-veci-ktere-jste-nevedeli-o-programu-erasmus/>
7. KRŇANSKÁ, P. E. 2010. Erasmus očima studentů. Praha: Dům zahraničních služeb.
8. MASLOW, Abraham H. *A theory of human motivation*, 1943. ISBN: 978-161-4274-377.
9. MOISA, Claudia. (2010). Aspects Of The Youth Travel Demand. *Annales Universitatis Apulensis Series Oeconomica*. 2. 8-8. 10.29302/oeconomica.2010.12.2.8
10. MOZAIKA, čtvrtletník DZS o mezinárodním vzdělávání [online]. Dům zahraniční spolupráce, 2020 [cit. 2021-01-20].

11. PEARCE, LEE. Developing the Travel Career Approach to Tourist Motivation. Journal of Travel Research. 2005. doi:10.1177/0047287504272020
12. PEARCE, P. L. (1988), "The Ulysses factor: Evaluating tourists in visitor's settings", Annals of tourism research, Vol. 15
13. RICHARDS, Greg. Youth Travel Matters: understanding the global phenomenon of youth travel: Foreword [online]. 2008. Madrid: WTO. ISBN 978-928-4412-396.
14. RICHARDS, G. A J. WILSON. *Today's Youth Travellers: Tomorrow's Global Nomads. New Horizons in Independent Youth and Student Travel* [online]. Amsterdam: International Student Travel Confederation (ISTC), 2003 [cit. 2021-01-15]. ISBN 90-75775-16-4. Dostupné z: http://www.atlas-euro.org/pages/pdf/FINAL_Full_Report.pdf
15. RICHARDS, Greg (2015) The new global nomads: Youth travel in a globalizing world, Tourism Recreation Research, 40:3, 340-352, DOI: [10.1080/02508281.2015.1075724](https://doi.org/10.1080/02508281.2015.1075724)
16. STRNADOVÁ, Věra. *Kurz psychologie I: přehled základních témat moderní psychologie*. 3. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. ISBN 978-80-7041-599-3.
17. STUDENT AGENCY [online]. 2021 [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: <https://www.pracovnipobyty.cz/>
18. ŠTYRSKÝ, J. ŠÍPEK, J. Geograficko psychologické souvislosti cestování, turistiky a rekreace, 2011. Hradec Králové: Gaudeamus, ISBN: 978-80-7435-114-3
19. The Erasmus Impact Study: *Effects of mobility on the skills and employability of students and the internationalisation of higher education institutions* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014 [cit. 2021-3-21]. ISBN 978-92-79-38380-9. Dostupné z: file:///C:/Users/JA30B~1/AppData/Local/Temp/NC0414545ENN.en.pdf
20. UHK, Univerzita Hradec Králové [online]. 2021 [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: <https://www.uhk.cz/>

21. UNWTO, World Tourism Organization (2016), Affilliate Members Global Reports, Volume thirteen – The Power of Youth Travel, UNWTO, Madrid. ISBN: 978-92-844-1716-2
22. Výroční zpráva o činnosti fakulty informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové za rok 2019 [online]. 2020 [cit. 2021-01-20]. Dostupné z: <https://www.uhk.cz/file/edee/fakulta-informatiky-a-managementu/uredni-deska/vyrocní-zpravy/2019/vz-fim-2019.pdf>
23. Výroční zpráva o činnosti UHK za rok 2019 [online]. 2020 [cit. 2021-01-20]. ISBN 978-80-7435-778-7. Dostupné z: <https://www.uhk.cz/file/edee/univerzita-hradec-kralove/uhk/uredni-deska/verejne-informace/vyrocní-zpravy/2019/vyrocní-zprava-o-cinnosti-uhk-za-rok-2019.pdf>
24. WEINER, Eric. Why travel should be considered an essential human activity. *National Geographic* [online]. 2020 [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: <https://www.nationalgeographic.com/travel/2020/09/why-travel-should-be-considered-an-essential-human-activity/>
25. YOUSAF, A., I. AMIN and J. A. SANTOS. "Tourists' motivations to travel: a theoretical perspective on the existing literature." *Tourism hospitality management* 24 (2018): 197-211.
26. ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd.* Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.

8 Přílohy

8.1 Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Maslowova pyramida potřeb, zdroj: Maslow (1943).....	7
Obrázek č. 2 Potřeby cestovatele – Ladder model, zdroj: Pearce (1988)	8
Obrázek č. 3 Vyjíždějící a přijíždějící studenti, zdroj: Dům zahraniční spolupráce (2020).....	17

8.2 Seznam grafů

Graf č. 1 Úroveň studia, zdroj: vlastní výzkum	35
Graf č. 2 Obor studia, zdroj: vlastní výzkum.....	36
Graf č. 3 Přínosy, zdroj: vlastní výzkum	37
Graf č. 4 Účast, zdroj: vlastní výzkum	37
Graf č. 5 Uvažování o účasti, zdroj: vlastní výzkum.....	38
Graf č. 6 Důvody neúčasti, zdroj: vlastní výzkum.....	39
Graf č. 7 Motivace k účasti, zdroj: vlastní výzkum	40
Graf č. 8 Studium v době výjezdu, zdroj: vlastní výzkum	43
Graf č. 9 Získávání informací, zdroj: vlastní výzkum	43
Graf č. 10 Motivace, zdroj: vlastní výzkum	44
Graf č. 11 Důvod volby destinace, zdroj: vlastní výzkum	45
Graf č. 12 Obavy, zdroj: vlastní výzkum	46
Graf č. 13 Spokojenost s procesem, zdroj: vlastní výzkum	46
Graf č. 14 Problémy, zdroj: vlastní výzkum	47
Graf č. 15 Přínosy programu Erasmus+, zdroj: vlastní výzkum	49
Graf č. 16 Zájem, zdroj: vlastní výzkum	50
Graf č. 17 Post-Erasmus deprese, zdroj: vlastní výzkum	51
Graf č. 18 Další účast, zdroj: vlastní výzkum	51
Graf č. 19 Doporučení, zdroj: vlastní výzkum	51

8.3 Kompletní dotazník

Motivace studentů k účasti na programu Erasmus+

162

Odpovědi

12:07

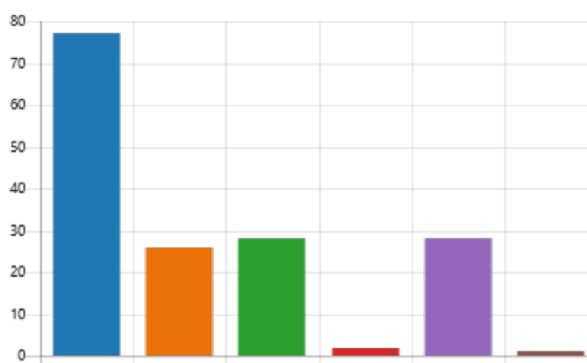
Průměrná doba vyplňování

Uzavřeno

Stav

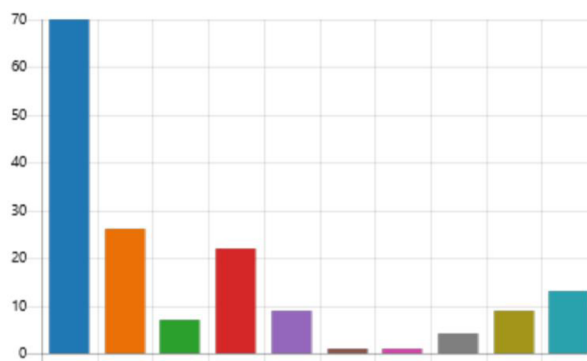
1. V současné chvíli studujete?

● Bakalářské studium	77
● Magisterské studium	26
● Navazující magisterské studium	28
● Doktorské studium	2
● Studium jsem již ukončil/a	28
● Jiné	1

2. V jakém oboru studujete / jste studovali?

● Ekonomie, administrativa, ma...	70
● Pedagogika	26
● Zdravotnictví, farmacie	7
● Informatika, technika	22
● Humanitní a společenské vědy	9
● Právo a veřejná správa	1
● Gastronomie, hotelnictví	1
● Umění	4
● Zemědělství, ekologie	9
● Jiné	13

3. Vaše pohlaví je?

● Žena	115
● Muž	46
● Nepřeji si uvádět	1

4. Na jaké univerzitě studujete?

159
Odpovědi

Nejnovější odpovědi

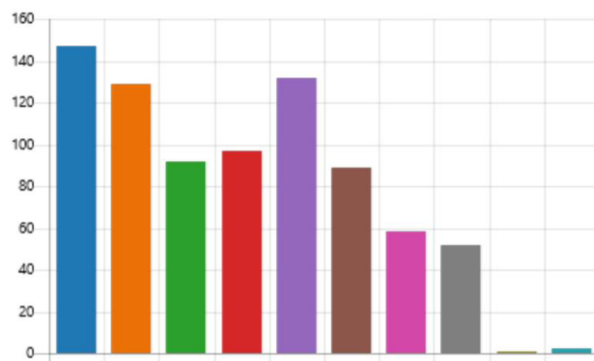
"MUNI"

"VOŠ Chotěboř zabezpečování a řízení jakosti"

"Czu"

5. Jaké jsou podle Vás největší přínosy studijního pobytu či praxe v zahraničí?

● Zlepšení jazykových schopností	147
● Poznání nové země a kultury	129
● Zkušenost se studiem/prací v ...	92
● Získání nových kontaktů a přá...	97
● Osobní rozvoj (osamostatnění...	132
● Možnost cestovat	89
● Získání výhody při hledání za...	58
● Zábava	52
● Nevidím žádné přínosy	1
● Jiné	2

6. Zúčastnili jste se v průběhu studia programu Erasmus+?

● Ano	28
● Ne	134

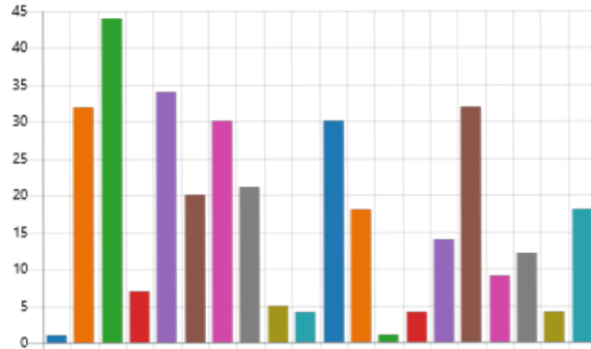
7. Uvažovali jste o tom?

● Ne	41
● Ano	93

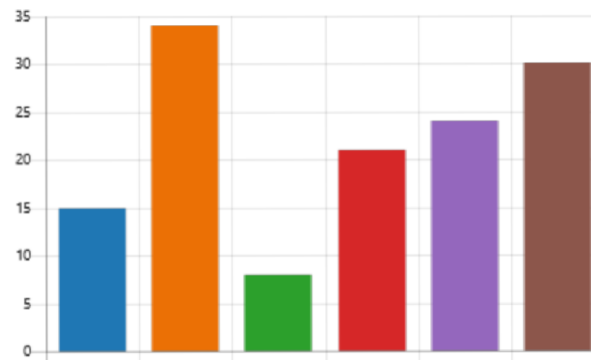
8. Proč jste se nezúčastnili programu Erasmus+?

● Neprošel/neprošla jsem výběr...	1
● Plánuji se zúčastnit v budoucnu	32
● Momentální situace ve světě (...)	44
● Na dlouhodobý pobyt v zahra...	7
● Nejistota v cizím jazyku	34
● Obava z nedostatku finančníc...	20
● Obava, že studium v zahraničí ...	30
● Pochybnosti o svých schopnos...	21
● Nedostatečná podpora univer...	5
● Nedostatečná propagace pro...	4
● Prodloužení doby studia, či jin...	30
● Strach ze změny	18
● Negativní recenze od ostatníc...	1
● Nevyhovující nabídka destinací	4
● Složitý proces zařizování, admi...	14
● Odloučení od rodiny, přátel, p...	32
● Celková lenost	9
● Zahraničí mě neláká	12
● Zdravotní či osobní důvody	4
● Jiné	18

9. Co by Vás mohlo motivovat k účasti?

● Větší podpora univerzity	15
● Vyšší stipendium	34
● Lepší propagace	8
● Pozitivní recenze spolužáků	21
● Více možností pro studium jazy...	24
● Jiné	30

10. Napadá Vás něco dalšího?

20
Odpovědi

Nejnovější odpovědi
"Děkuji "

11. Vydali jste se na studijní pobyt nebo na pracovní stáž?

● Studijní pobyt	24
● Stáž	2
● Obojí	1

12. V době výjezdu na Erasmus jste studovali?

● Bakalářské studium	20
● Magisterské studium	5
● Magisterské navazující studium	3
● Doktorské studium	0
● Jiné	0

13. Zúčastnili jste se programu Erasmus více než jednou?

● Ano	7
● Ne	21

14. Jak dlouho trval Váš pobyt?

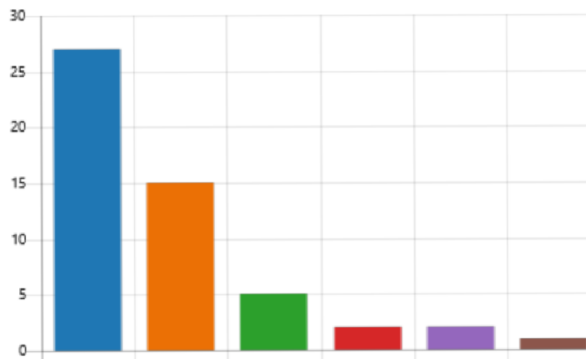
27

Odpovědi

Nejnovější odpovědi

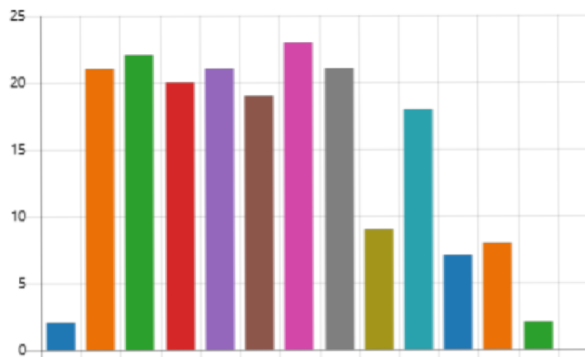
15. Kde jste se o programu dozvěděli/získávali informace?

● Škola (školní akce, web, zaměs...	27
● Od ostatních studentů (absolv...	15
● Sociální sítě	5
● Oficiální stránky programu Era...	2
● Sociální sítě programu Erasmu...	2
● Jinde	1

16. Co Vás motivovalo se programu zúčastnit?

● Výjezd do zahraničí je na mé u...	2
● Zlepšení jazykových schopnos...	21
● Příležitost vyzkoušet si život v ...	22
● Příležitost vyzkoušet si studiu...	20
● Příležitost potkat nové lidi a zí...	21
● Příležitost pro osobní rozvoj (z...	19
● Poznání cizí země, kultury	23
● Příležitost k cestování	21
● Získání výhody při hledání prá...	9
● Chut' zažít něco nového, vyma...	18
● Získání Erasmus stipendia	7
● Látko mě strávít „uvolněnější“ ...	8
● Získat pracovní zkušenost v za...	2
● Jiné	0

17. Jakou destinaci jste zvolili?

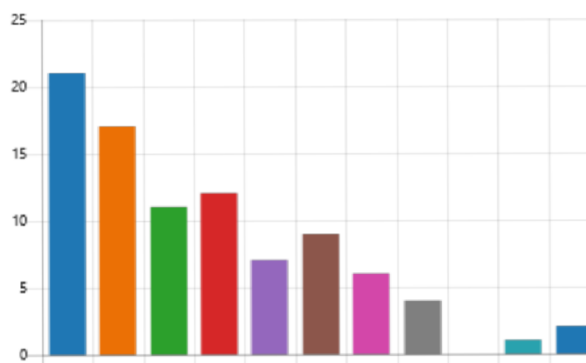
28

Odpovědi

Nejnovější odpovědi

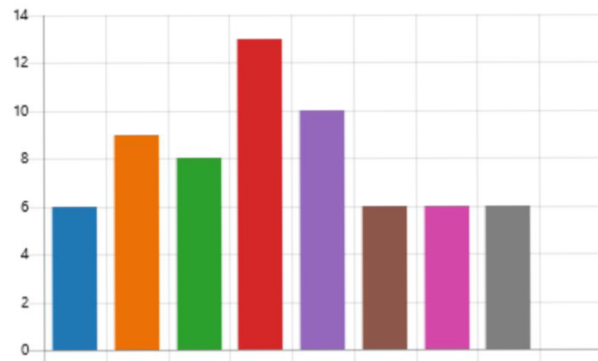
18. Proč jste si zvolili tuto destinaci?

● Možnost poznat danou zemi a...	21
● Příroda, památky, města	17
● Vyhovující studijní program	11
● Studium místního jazyka	12
● Příjemné podnebí	7
● Výhodná poloha země (jedno...	9
● Nedaleko od domova	6
● Vyzkoušet si život v této zemi ...	4
● Neměl/a jsem jinou možnost	0
● Bylo mi jedno, kam pojedu	1
● Jiné	2

19. Jaké byly Vaše obavy před účastí na programu?

● Neměl/a jsem žádné obavy	6
● Nedostatek finančních prostře...	9
● Odloučení od rodiny, přátel, p...	8
● Krok do neznáma, velká změna	13
● Pochybnosti o svých schopnos...	10
● Studium/praxe v zahraničí bu...	6
● Komplikace se studiem na mé ...	6
● Nejistota v cizím jazyku	6
● Jiné	0

20. Jak jste byli spokojeni s celkovým procesem?

● Spokojený	22
● Spíše spokojený	5
● Spíše nespokojený	0
● Velmi nespokojený	0

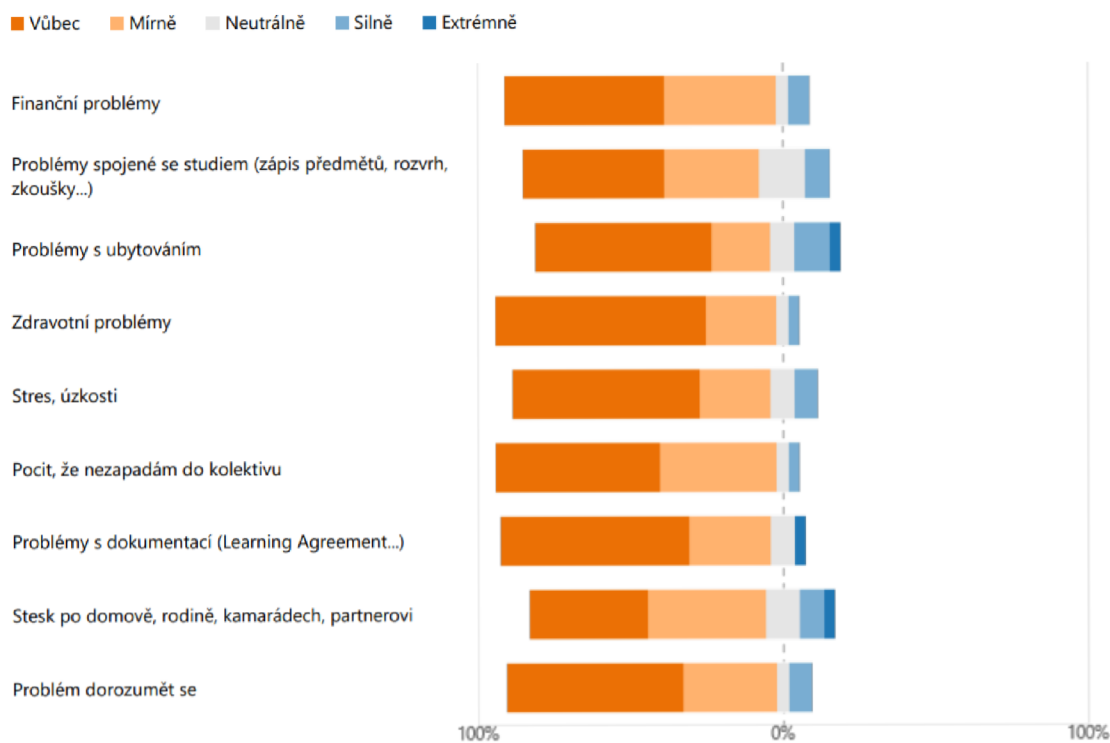

21. Pokud jste měli problém, tak jaký?

7
Odpovědi

Nejnovější odpovědi

22. Zažili jste během svého pobytu některou z následujících situací?

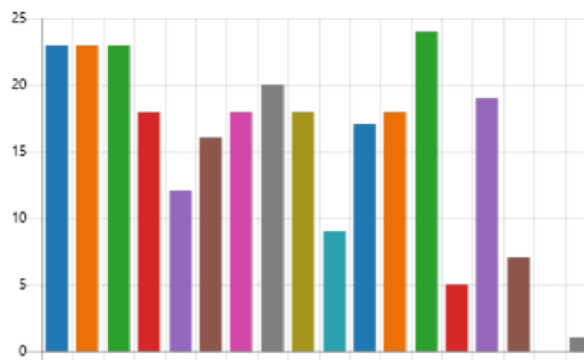
23. Vyskytly se během Vašeho pobytu i nějaké jiné problémy?

5
Odpovědi

Nejnovější odpovědi

24. Co Vám Erasmus+ přinesl?

● Zlepšení jazykových schopností	23
● Zkušenost s odlišným studijní...	23
● Poznání jiné země	23
● Zajímavý bod do životopisu	18
● Zvýšení sebevědomí	12
● Rozvinutí „soft skills“ (komuni...	16
● Větší otevřenost, tolerantnost,...	18
● Schopnost lépe se orientovat ...	20
● Rozšíření obzorů, nový pohled...	18
● Nový životní styl/směr	9
● Kontakty po celém světě	17
● Nová přátelství	18
● Zážitky, na které budu vzpomín...	24
● Partnera/partnerku	5
● Cestování	19
● Touhu po životě v zahraničí v ...	7
● Jiné	0
● Jiné	1

25. Napadají Vás nějaké další přínosy?

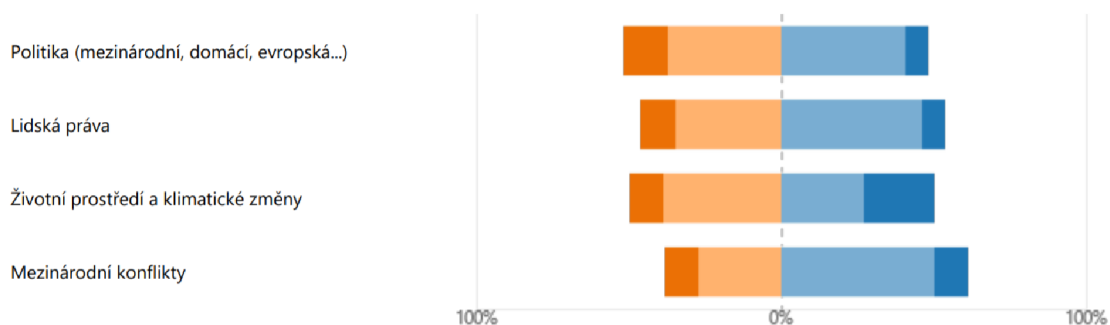
1

Odpovědi

Nejnovější odpovědi

26. Zvýšil se díky Erasmu Váš zájem o následující témata?

■ Vůbec ■ Spíše ne ■ Spíše ano ■ Rozhodně

27. Postihla Vás tzv. Post-Erasmus deprese?

● Ano	16
● Ne	11

28. Pokud by tu byla možnost, zúčastnili byste se programu znovu?

● Ano	22
● Ne	0
● Nevím	5

29. Doporučili byste ostatním se programu zúčastnit?

● Ano	28
● Ne	0

30. Ohodnoťte svůj Erasmus+zážitek

28
Odpovědi

★ ★ ★ ★ ★
Průměrné hodnocení: 4.68

Zadání bakalářské práce

Autor: Dagmar Krupičková

Studium: I1700230

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Management cestovního ruchu

Název bakalářské práce: **Motivace účasti na cestovním ruchu - Studentské mobility**

Název bakalářské práce Travel motivation - Student mobility
AJ:

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Cíl: Práce bude zaměřena na zkoumání motivace k cestování u studentů vysokých škol. Věnovat se bude především jejich účasti v programech zaměřených na studium, praxi či práci v zahraničí. Teoretická část se bude věnovat důležitému teoretickému základu, seznámení s pojmy, fakty, historií i současnými trendy. Praktická část bude obsahovat primárně výzkum a jeho vyhodnocení.

Osnova:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika zpracování
3. Teoretická část
 - 3.1 Vymezení základních pojmů
 - 3.2 Studentské mobility
 - 3.3 Účast UHK na mezinárodních vzdělávacích programech
4. Praktická část
 - 4.1 Erasmus
 - 4.2 Výzkum
5. Shrnutí výsledků
6. Závěry a doporučení
7. Seznam zdrojů
8. Přílohy

1. ŠTYRSKÝ, J. ŠÍPEK, J. Geograficko psychologické souvislosti cestování, turistiky a rekreace, 2011. Hradec Králové: Gaudeamus, ISBN: 978-80-7435-114-3

2. ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.

3. *Mezinárodní vzdělávání v obrazech a číslech*. Praha: Dům zahraniční spolupráce, 2017. ISBN 978-80-88153-41-2.

4. NAKONEČNÝ, M. *Motivace lidského chování*, 1997. Praha: Academia, ISBN: 80-200-0592-7

Garantující pracoviště: Katedra rekreologie a cestovního ruchu,
Fakulta informatiky a managementu

Vedoucí práce: Ing. Veronika Židová, Ph.D., DiS.

Oponent: Mgr. Dagmar Hrušová, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 15.10.2020